

»SLOVENE« vsak
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 200—
za pol leta . . . » 90—
za četrt leta . . . » 45—
za en mesec . . . » 15—
Enoslovesno celoletno K 240—
Sobotna izdaja: »
za celo leto . . . » K 30—
za en mesec . . . » 35—

SLOVENE

»Inserat«
Enoslovesna petstvarica (35 mm
široka in 3 mm visoka ali sva
preostaj)
za enkrat . . . po K 400
uredni raspisi, ponosa
itd. po K 500—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 50/30 mm K 30.
Izaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po praznikih
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telefon št. 50, uprava št. 320.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun politične hrane.
Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-horo. 7563.

Vladna kriza se zavlačuje. Demokrati proti volilni pravici slovenskih žena.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 24. julija. Ministrska kriza se čimdalje bolj zapleta. Demokrati stavljajo neprestano nove zahteve, ki gredo za tem, da onemogočijo koncentracijski kabinet.

Belgrad, 24. julija. Demokratska zajednica je izjavila, da bo vstopila v koncentracijski kabinet samo tedaj, ako ne bo dr. Barala nadalje poverjenik za prosveto v hrvatski vladi. Sploh se iz vsega vidi, da hoče demokratska zajednica dobiti v vseh pokrajinskih vladah poverjeništvu za prosveto v svoje roke, da bi mogel tako minister Pribičević ustvariti iz ljudskošolskih učiteljev in srednješolskih profesorjev svojo strankarsko organizacijo.

Belgrad, 24. julija. Demokrati so poleg dosedanjih stavili novo zahtevo, da se v občinskem volilnem zakonu za Slovenijo, ki je z ukazom potrjen, odpravi ženska volilna pravica.

Belgrad, 24. julija. Minister za notranje stvari Ljuba Davidović je odpotoval iz Belgrada ter vodi mesto njega pogajanja za sestavo vlade dr. Draškovića, ki ga demokrati kandidirajo za notranjega ministra v novi vladi.

Belgrad, 24. julija. Vprašanje izvoza nove žetve stoji neprestano v središču ministrske krize. Parlamentarna zajednica je odločila, da se bo v tem vprašanju borila do skrajnosti, da ne pride ves izvoz

v roke bank in kapitalistov na škodo kmeta.

Belgrad, 24. julija. Seje v klubih se vrše vsak dan, ker se politični položaj menja vsak dan. eSstave novega kabineta ni pričakovati tako hitro, kakor se je v početku mislilo.

Belgrad, 24. julija. Danes dopoldne je referiral dr. Vesnić o političnem položaju zastopnikom demokratske zajednice.

Belgrad, 24. julija. Dr. Vesnić je izjavil demokratskima delegatoma Pribičeviću in Draškoviću, da ne more pristati na to, da bi demokrati dobili podpredsedništvo ter poverjeništvu za prosveto v pokrajinskih vladah v Zagrebu in Ljubljani. Istotako ne more pristati, da bi demokrati dobili predsednika in podpredsednika v Bosni, ker so v vseh teh pokrajinah v veliki manjšini.

Belgrad, 24. julija. Demokrati podurjajo med svojimi novimi zahtevami v najnovejšem času tudi vprašanje predsedništva parlamenta. Zahtevajo namreč, da bi se predsednik izvolil iz njihovih vrst. Kot demokratske kandidate navajajo Veljkovića, Draškovića in predvsem Pečiča. Parlamentarna zajednica naj bi dobila oba podpredsednika. Dr. Vesnić je izjavil, da na to zahtevo ne more pristati.

Maribor za Koroško.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Maribor, 24. julija. Na dvorišču Narodnega doma se je nocoj ob 8. uri zbralo več tisoč Slovencev iz mesta in okolice, da protestirajo proti nemško-italijanski nakani, da bi se demarkacijska črta na Koroškem opustila. Govorili so koroški Slovenci dr. Müller, posl. prof. Voglar, urednik Žebot, koroški rojak dr. Ravnik, zastopnik Prekmurja, Peršak in profesor Ribarič. Soglasno so bile sprejete nastopne resolucije: »Jugoslovani, zbrani dne 24. julija na protestnem shodu v Mariboru, iz mesta in okolice, protestirajo z vso ogorčenostjo proti temu, da bi se dovolilo vsenemškemu hujšakem »preplaviti« cono A, v kateri so dosedaj strogo po st. germainski mirovni pogodbi naše oblasti z veliko poštrevolnostjo skrbele za vse ljudstvo in izlečile rane, katere je prizadela prebivalstvu cone A nemško-avstrijska invazija meseca maja 1919. Tembolj protestirajo proti temu, ker se vidi nemškoavstrijska agitacija v coni A itak že od nebroj plačanih in kupljenih agitatorjev, ki že sami zadosti ogrožajo javni red in mir. Tudi slovenski štajerski Jugoslovaini so mnenja, da bi privolitev posebne agitacijske invazije iz Nemške Avstrije, predvsem cone B, v cono A vnela vsa narodna sovražstva v takem obsegu, da bi prišlo do samopomoči slovenskega ljudstva na Koroškem, kateremu bi prišli na pomoč rojaki iz vseh krajev Slovenije ter pomagali, če bi bilo treba tudi s silo izravnati delo vseh tistih nemško-avstrijskih hujšakcev, ki hočejo naše ljudstvo v coni A z grožnjami, lažmi in denarjem pridobiti za Nemško Avstrijo. Vsi zborovalci apelirajo torej v imenu vseh pristašev strank, slojev in organizacij najresnejše na našo vladu, naj se tej nakani z vso energijo zoperstavi, ker bi vsaka vlada, ki bi tej nakani pritrdila, takoj izgubila zaupanje ljudstva in povzročila, da bi tudi v naših krajih zavzelo ljudstvo proti narodnim nasprotnikom kar najstrožje korake. Energično protestiramo proti prisotnosti italijanskega delegata v ententni komisiji v Celovcu, ker zastopa državo, ki se dosedaj ni priznala naše države, ki zlasti po zadnjih dogodkih ob Adriji ni v naših vprašanjih nepristransko in v katero noben Jugoslovain nima najmanjšega zaupanja.« — Resolucije so bile soglasno sprejete med viharim odobravanjem. Po zborovanju, ki je bilo zelo živahno, je pevski zbor Glasbene Matice zapel več narodnih pesmi.

Vprašanje moči.

Dan za dnevni prihajajo od naših somišljenikov zahteve na SLS in njene zastopnike, zahteve po izboljšanju prav tako kričecih kakor nepotrebnih nesoglasij v našem novem državnem življenju. Ta nesoglasja se pojavljajo v vseh panogah naše eksistence. Vidimo, da se na vseh koncih in krajih slabo gospodari, da se narodno premoženje uničuje ali da se z njim ne varčuje, da se socialne krivice vzdržujejo in množijo, da se prosvetne zadeve prav po diletansko rešujejo. V gospodarskih vprašanjih gremo rakovo pot, ki se mora končati šele pred bajto betračev; v nevarnosti smo, da nam krepko začeti kulturni razvoj zastane: kapitali-

je Italija dejansko napovedala vojsko, ko so naše ljudi v zasedenem ozemlju mučili in morili, jim premoženje plenili in uničevali; da so demokrati vrgli državno življenje iz tira, ko nas čaka ljudsko glasovanje na Koroškem. Naših somišljenikov se polasča gnus in obup. SLS se je, dasi dobro pozna razpoloženje ljudstva, omejevala na načelo koncentracijske vlade, ki ga je postavila od vsega početka in ga dosledno vzdrževala, je to načelo vedno ponavljala, a ni mogla preprečiti, da bi ne stala sredi kaotičnega strankarskega vrtinca, v katerem se suče vse, kar prestopi prag skupščine.

Od naših somišljenikov iz zasedenega ozemlja in iz Koroške nam prihajajo sleherni dan tožbe nad zavojenim političnim gospodarstvom v domovini. Ti naši ljudje, ki s strahom gledajo v bodočnost, ki so tem idealnejši, čim žarkeje gori v njih plamen čistega domoljubja, ki trepetajo za svoj narodni obstanek, ne morejo razumeti, kako je mogoče »uganjati« tako politiko, kakršne odsev vidijo v naših časopisih. Kako dobro jih razumemo! Kako radi bi, da bi bilo po njihovem! In vendar ne more SLS drugega, kakor da preganja korupcijo, biča malomarnost, kliče k dostojnosti političnega in časnikarskega boja, dasi je vse to njeno delo skoraj brez najmanjšega uspeha.

Dan za dnevni se žalijo najsvetejša čustva naših somišljenikov. Ne mislimo tukaj na dnevne napade časnikarskih kulijev, ki pišejo tako, kakor morajo in bodo pisali. Mislimo pa na ministra verstev, ki z indijansko oliko napove deputaciji pravoslavne duhovščine kulturni boj v svoji lastnosti kot minister verstev. Mislimo na prosvetnega ministra, ki govoriči v svojih okrožnicah o papizmu in jezuitizmu, ter na vojnega ministra, čigar dejanje se sploh kvalificirati ne more. SLS to boli, kakor boli njene pristaše; brani se v svojem časopisu in po svojih zastopnikih, a preprečiti vsega ne more.

Vse to je le vprašanje moči. Z idealizmom, ki ga ji okoriščenci niso nikdar vračali, a za katerega ji vendar ne bo nikoli žal, je stopila v skromnem številu preko prača narodnega predstavnštva. Tu se je naučila, da more svojo pošteno voljo uveljaviti v javnem življenju le po trdih bojih, v katerih si bo pridobila potrebne moči. To naj imajo naši somišljeniki na umu. Pred volitvami stojimo, naj-

Italijanski zločin v zasedenem ozemlju.

Narodni dom v Trstu v plamenu.

zem je s slednjim dnevom ošabnejši in niti ne skriva več svojih namenov. Naši somišljeniki, ki občutijo vse to na lastni koži, hočejo pomoči; SLS posreduje tu in tam, pomaga danes in jutri, kakšno koristno misel pospeši, drugo škodljivo prepreči — a zlu do korenine ne seže.

Življenje našega parlamenta je žalostno. Ta korporacija izgublja dneve z malenkostnimi strankarskimi intrigami, brezplodnimi polemikami, z večnimi krizami. Doživeti smo morali, da so demokrati pogнали vladu v krizo tedaj, ko nam

prej občinskimi, potem državnimi, in od njih je odvisno, ali se bo sedanje razdrapano stanje končalo. Če razmahne ljudska stranka svoja krila preko vseh onih krajev, kjer prebiva katoliški živelj, bo za vselej konec liberalnega šušmarstva in socialistične lažidemokracije. Somišljeniki, pripravljajte volitve, vzemite si moč, ki vam gre, in tedaj bomo začeli nanovo! V teh dneh priprav za volitve naj pokažejo somišljeniki SLS, da imajo trdno voljo od kritike prestopiti k dejanju, od besede do moči!

A. Č.: K dijaškemu zborovanju v Mariboru.

Kulturna vprašanja so, kakor je samo po sebi umevno, ločila dijaštvo v kulturne skupine. Moderni valovi niso ostali brez vpliva na dovezno mladino, da je nastala uho in srce moskovskemu glasniku in z njim vred izpovedala evangelij svetovne revolucije z zmago že davno obstreljenega ptica materijalizma in z uničenjem »reakcionarnega« krščanstva. Dijaška doveznost se je karakterizirala tudi tu. Med njimi je Moskva našla svoje najbolj fanatične junake, ki so, sicer v zadregi pred rešitvijo preproste enačbe ali zgodovinskega vprašanja, dozoreli že v nežnih gimnazijskih letih in »vedeli«, da ni Boga. Koliko jih je bilo in kakšna je bila podlaga, bo pokazala bodočnost, ko se snidemo pri — Filipih.

Prišlo je tudi še vedno moderno svobodomislostvo z narobe obrnjenim frakom in si prilasčalo monopol nad fanti, ki so se posvetili izobrazbi. Ne moremo reči, da številno niso bili močni. Že sedanji material na šolah je naravnost silil na trnek. Prepotencirana samozavest, — mi smo mi —, najlažje stališče v enostavnem negiranju in nedoslednost — polovičarstvo, kolikor toliko slavna tradicija jih je združila v objemu, ki pomenu organizacije ni bil značilen. Z maso so razpolagali — toda socialno dvajseto stoletje bo obračunalo z njimi kot z vsem liberalizmom, zato bomo lahko šli na dnevni red.

Katoliško dijaštvo je bolj kot kdaj spenalo pomen organizacije spriču občnega združevanja vseh stanov in kulturnih strank. Spoznalo je, da se morejo dvigniti le one organizacije, ki svojo misel in program dokažejo s pozitivnim delom in disciplinirano falango, pomen samoizobrazbe vsakega posameznika, pomen skupnosti, ki rodi v članih zaupanje do organizacije in v njej obseženega dela. Zato je prirejalo skupna zborovanja s predavanji, deklaracijami, debatami, se delilo v krožkih, kjer je lahko vsak posameznik razvil svojo zmožnost in se oklenil vprašanj, do katerih je čutil največ veselja. Skušalo je svojim članom ustvariti v okviru »Slov. dijaške zveze« nekako — sit venia verbo! — srednješolsko univerzo in si v vsem delovanju postavilo temelj: srednješolsko — katoliško — narodno — dijaštvo s parolo: Moli in delaj! Spoštuj Cerkev in ljubi svoj narod z delom!

Predavanj je bilo pri vseh organizacijah veliko, vendar smo bili od skupnega, sistematičnega dela še daleč. Mnogi niso mogli ustrezati vsem zahtevam spriču nekakega prirojenega lokalnega patriotizma, ki se je krčevito držal konservativne smeri in vodil dijaka po arhivih, mesto da bi mu kazal pot naravnost v življenje. Drugod je manjšina bila v strahu vsled malenkostnih razmer, ko je prišlo še dejstvo, da so nasprotniki plašili fante in kazali na malo število. Zato smo delali kompromise na levo in desno in bili tuintam v strahu zaradi organizacije same, ko je zahteval »bav-bav« iz kanclije, da zatajimo eminentno študentovsko individualnost, ki hoče življenja v organizacijah.

Poleg tega moramo opoštovati dejstvo, da imamo skupno z dijaki na Hrvatskem, v Dalmaciji in Bosni iste cilje, da moramo torej poznati skupno pot, ki vodi do njih, da je torej za nas in zanje potreben skupen program, zato tudi skupno zborovanje. Maribor bo za nas majniška deklaracija, ki bo ustvarila združenje vsega krščanskega jugoslovanskega dijaštva in dala temu udruženju tudi življenja. Zato bo treba enotnega, obligatnega skupnega programa, treba bo določiti naše stališče proti vsem vprašanjem, ki bruhajo na dan. Pokazati svoje dosedanje delo — skrbeti za to, da bodo mogle organizacije, zveste svojim verskim načelom, zgraditi zanesljiv temelj s poglobitvijo verskih vprašanj, s katerimi stojijo in padejo. Biti si moramo v svesti zgodovinsko važnih dni in vprašanj, ki pretresajo človeštvo, in svojih dolžnosti do skupnosti in posameznika. — Vcepiti moramo v vsakega posameznika odločno socialno dolžnost napram bližnjemu, občini, družbi, narodu, državi in člo-

veštvu in poudariti predvsem praktično udejstvovanje. In ker bo naše bodoče delovanje predvsem umsko — torej tudi s peserom, zato moramo skrbeti za pisateljski, pesniški in znanstveni naraščaj. Poudariti moč govornišstva, pomen petja in glasbe in športa.

Mariborski mladinski tabor bo otvorilo — dijaštvo. Manifestacija bo slovesna, slovesna bodi tudi otvoritev. Spričo velikih nalog, katere nam nalaga, je nujno potrebno, da se tabora udeležijo vse naše dijaštvo. S. o. Ljubljana bo preskrbela za svoje člane, ki bi morda ne imeli dovolj materialnih sredstev, da si bodo s prodajanjem razglednic in spominskih znakov pridobili vsa potrebna sredstva. Odhod je v sredo ob dveh popoldne. Vse dijaštvo naj se zbere v ljudskem domu, odkoder odkorakamo na kolodvor. Opozarjamo člane »Dijaškega Orla«, da ne gredo z domačimi odseki, ampak z nami, kolikor mogoče v krojih, in se potem v Mariboru pridružijo svojim odsekom. V Zidanem mostu se združimo s Hrvati.

Maribor je za nas izhodna točka — zato naj nihče ne manjkal

Rogajanja med Rusi in Poljaki.

LDU Moskva, 24. julija. (Brezlično ob 3. uri jutraj. Zelo nujno.) Vrhovnemu poveljstvu poljske armade, Moskva, 23. julija. Vrhovno poveljstvo rdeče armade je prejelo od sovjetske vlade povelje, pri četi s poljskim vrhovnim poveljstvom razgovore glede sklepanja premirja in eventualno miru med Rusijo in Poljsko. Vrhovno poveljstvo rdeče armade bo poslalo svoje zastopnike na tisti odsek fronte, katerega mu bo poljsko poveljstvo naznačilo. Poljsko vrhovno poveljstvo naj se izrazi, na katerem kraju in ob kateri uri naj se povabijo zastopniki Poljske k sestanku. — Za generalni štab revolucionarnega vojaškega sveta republike Cvrščin. — Vasilev, vojaški komisar.

Avstrijska republika.

Narodna skupščina.

LDU Dunaj, 24. julija. (DunkU.) Narodna skupščina je sprejela zakon o elektrificiranju vlakov, kar se bo izvedlo v 15 do 20 letih, dalje zakon o preureditvi osebnih dohodninskih davka in zakon o zvišanju nekaterih užitnin. Končno je odobrila predlog odseka za socialno upravo, da se ukinejo vse naredbenim potom postavljene omejitve glede zakonov državnih uslužbenk. Ko je bil dnevni red izčrpan, je narodna skupščina nastopila počitnice.

Stavka v dunajskih mestnih podjetjih.

LDU Dunaj, 23. julija. (ČTU) Danes dopoldne je pričel stavkati del delavstva v mestnih plinarnah in elektrarnah, ker se zavlačujejo pogajanja o 40 % povišanju temeljnih plač. Obstojta nevarnost, da bodo tudi ostali delavci stopili v stavko, kar bi onemogočilo obratovanje vseh podjetij, kakor tudi cestne železnice. **Dijaški vestnik.**

Nemčija.

Ententne čete skozi Nemčijo?

LDU Draždane, 24. julija. (DKU) V včerajšnji seji ljudske zbornice je naznanil poslanec neodvisne socialno-demokratske stranke Lipinski, da prihajajo v tem trenutku transporti v Českoslovaško iz za-

pada, ki baje obstajajo iz čeških ujetnikov, ki se vračajo iz Sibirije. V resnici pa so to transporti novopremljenih in novorojenih ententnih čet, ki so določene, da korakajo na Poljsko. Ministrski predsednik Buck je odvrnil, da mu je bilo sporočeno, da gre za transporte ujetnikov iz Sibirije. V četrtek je dobil telegram iz Berlina, v katerem se ga naproša, da dovoli prevoz čeških ujetnikov iz Rusije, ki so došli z ladjo v Hamburg. Vsega skupaj so šli do sedaj trije vlaki skozi Draždane. Vlada meni, da so bili v teh vlakih Čehi, ker so nekateri z njimi govorili v njihovem materinem jeziku. Ali so se v vlakih nahajali tudi pripadniki drugih držav in narodnosti, ni znano. Pozornost vzbuja dejstvo, da so čete popolnoma novo oblečene in imajo novo orožje. Če gre za angleške vojake, ki so odposlani na Poljsko, je to gotovo nasilje proti Nemčiji in v tem primeru bi železničarji gotovo onemogočili transport. Če bi se poizkušalo kršiti nevtraliteto in tihotapiti na Poljsko ententne čete, tedaj bi saksonska vlada odločno protestirala proti temu pri državni vladi.

Razna poročila.

Rešitev tešinskega vprašanja.

LDU Dunaj, 24. julija. »Venkov« poroča, da se danes objavi poročilo o rešitvi Tešinskega vprašanja. Krvin in Freistadt sta Češka. Meja poteča ob Oldi. Tešin dobi Poljska, kolodvor in vso košičko-boguminsko železnico ter okraj Jablonkov pa Češko-Slovaška. Severo-vzhodni del Spiža in Orave se odstopi Poljski.

Italijani zapustili Inomost.

LDU Inomost, 24. julija. (DunkU) Italijanske čete so bile povečini odpoklicane. Odšle bodo v najkrajšem času, kakor se domneva.

Boji na Turškem.

LDU Pariz, 24. julija. (DunkU) Kakor je bilo javljeno »Tempsu« iz Londona, doznava »Daily Mail« iz Carigrada: Ultimatum generala Gaurauda emirju Faysalu je imel resne posledice za zaveznike v Ciliciji. Arabci so sklenili s Kemal pašo zvezo za napad in obrambo. Ta je že poslal čete v okolico Alepe kot ojačenje za čete emirja.

LDU Atene, 24. julija. (Brezlično.) — Grki napredujejo v Traciji. V Rodostu so izkrcali nove čete. Meni se, da se v okolici Odrina bojujejo Grki s turškimi nacionalisti.

Italijanska vojna ladja se potopila.

LDU Rim, 24. julija. (Brezlično.) Vojna ladja »Racchia«, ki je spremljala nekaj italijanskih parnikov z ruskimi vojnimi ujetniki v Odeso, je zadela v Črnem morju na mino in se potopila. Posadka je skoro vsa rešena.

Politične novice.

+ **Zaplenjeni.** Včerajšnja številka »Slovenca« nam je bila zaplenjena... Pod naslovom »Politično žonglerstvo« smo prinesli komentar k znanemu tajnemu povelju vojaških oblasti. Na to smo navezali tudi kritiko dostavkov, ki so jih nasprotni listi prinesli na naš naslov. Stvar je bila docela mirna in ne izziva joča. Državni pravdnik nam je pa nekoliko mest iz tega »naka zaplenil. Obrnili smo se na vse strani, da bi izvedeli, kaj in koliko je bilo zaplenjenega. Vsa naša poizvedovanja so ostala brezuspešna. Državni pravdnik beli, pa nam niti ne pove, kaj

pobell. Nam se pa zdi, da bi bil državni pravdnik primerneje storil, ko bi bil zagregel perfidne komentarje, ki so jih nasprotni listi navezali na ta žalostni dokument. Mi smo poudarili, da je vsebina tega povelja taka, da je sposobna globoko razburkati naše javno življenje. Ker smo to vedeli, smo skušali prizadete kroge prepričati o njihovi — milo rečeno — brezskrbnosti in nezreli politični kratkovidnosti, s poveljem pa nismo hoteli na dan, ne morda zato, da bi se česa bali ali da bi se čutili prizadete — poniževalno bi bilo, da bi se proti takim očitkom branili — marveč zato, ker ima ta izrodek polno eksplozivnih tvarin v sebi. Državni pravdnik je pa mnenja, da nas drugi smejo napadati in blatiti — morda ima celo svoje srčno veselje na tem — je pa tudi menda mnenja, da se mi ne smemo braniti. To čudno naziranje spada pa med staro šaro. G. drž. pravdnik naj bo prepričan, da s takimi nazori ne bo uspel.

+ **Kovačnica zavijanj.** »Slov. Narod« se trudi v potu svojega obraza dalje, da bi ovrgel našo konstatcijo, da so demokratje glasovali pri § 15. proti vladnemu predlogu in s tem vrgli vlado. Vse naše dokaze imenuje zavijanja. Verjamemo, da je demokratom težko prevzemati nase odgovornost za novo krizo in jo zato hočejo podtakniti drugim. V očiglednem dejstvu se jim pa ta maneuver ne bo posrečil. Glasilo liberalnih mladinev je samo konstatiralo, da se je Pribičević odtegnil glasovanju, ker je smatral za neelojalnost glasovati proti sklepu in predlogu ministrskega sveta. Mi konstatiramo iznova, da se je ministrski svet baval pred glasovanjem s § 15. in sklenil, da vzdrži formulacijo tega paragrafa v prvotni odsekovski obliki. S tem je seveda ministrski svet navezal svojo usodo na usodo tega paragrafa. Dr. Vesnić je bil nasproti demokratom toliko lojalna, da jih je še enkrat pred glasovanjem opozoril na dejstvo, da mora vzdrževati predlog ministrskega sveta in da pomenja odklonitev demisijske vlade. Kdo torej zavija? Kaj pačite dejstva. »Narod« sam v repliki na naša očitanja prikrito izpoveduje, da so demokratje zašli v precep. Demagogijo so hoteli uganjati v priči učitelstva, zbranega na galeriji, na drugi strani so pa tudi čutili dalekosežnost svojega glasovanja. Ker so pa hoteli radi deželni vlad ministrstvo vreči, jim je glasovanje o § 15. kaj prav prišlo. Zadostili so svojim demagoškimi instinktom in obenem izzvali krizo. Ne igrate torej dvojne vloge in ne zavijajte dejstev!

+ **Demokratski napad na demokratskega ministra.** Demokratska dr. Kukovčeva »Nova Doba« v Celju je objavila 22. t. m.: »Plačevanje šolnine na srednjih šolah bo odsedaj obvezno za vse dijake in ne bo oprostitve. Tudi se je šolnina zvišala. Tako je — kakor čujemo — določil naučni minister (Svetozar Pribičević). Če je to res, se čudimo takemu napadu demokratskega ministra na demokratske principe.« — Načelnost ni ravno najmočnejša stran liberalcev, a v gotovih slučajih se pojavlja vendarle. Kadar bi morali plačati, sežejo v žep in prinesejo državi svoje principe v dar; le-te najlaže pogrešajo.

+ **Republikanci o demokratih.** Belgrajski list »Republika« prinaša v včerajšnjem uvodnem članku pod naslovom »Falzifikatorji političnih idej«, nastopno: Demokratji so v najpopolnejšem zmislu falzifikatorji političnih idej. Oni so pol. ideje demokratizma neprestano falzificirali, da bi se lažje potisnili v javnosti naprej, da bi s čim manjšo politično vred-

nostjo došli do čim večjega ugleda v naši državi. — Pisec pravi nadalje, da so demokratje trgovci z lažnjivim blagom ter igralci z lažnjivimi kartami. Danes se kažejo svetu pod imenom demokratizma in pod to firmo zbirajo politične špekulante vseh strank, ki so jim politični programi samo zunanja maska, za katero skrivajo želje po politični oblasti in osebnih uspehi. Nam je bilo, piše dalje, od početka državnega življenja to jasno in sedaj se je povod od debate o volivnem zakonu tudi jasno pokazalo, da demokratom ni bilo do demokratizma, niti do narodne suverenosti, niti do reforme v naši družbi, temveč glavna naloga jim je marveč bila, odrediti radikale od oblasti in da sedejo na njihovo mesto.

+ **Plama časnikarskega norca.** V Belgradu izhaja list »Beogradski Dnevnik«, v katerem trpinči belgrajske meščane s svojimi plodovi bolestone razgnete domišljije njegov glavni urednik Krsto Cievarić. Za zabavo in spoznanje te belgrajske časnikarske kapacitete navajamo nekaj njegovih stavkov od 21. t. m. »Belgrajski Dnevnik« piše: »V poslednjem času revolucije je bil neki politik, ki je bil v tajni zvezi z revolucionarji, do zadnjega trenutka v zvezi z dvorom in dinastijo in dajal tajne svete carskemu caru, kako naj bi rešil svoj prestol in vso monarhijo. Ta politik se zove dr. Korošec. Z vstopom Slovenije v sestav naše domovine smo v dr. Korošcu dobili novi tip: tip jezuita. Korošec se v Belgradu trudi, da stopi v čim ožji stik z dvorom in dinastijo, ki je za popolno edinstvo, medtem ko je Korošec v Sloveniji republikanec in avtonomist. — Korošec je jezuit. Kadar da besedo, nima to zanj vrednosti. Zase jo smatra za neveljavno v smislu jezuitskega principa »reservatio mentalis«, po katerem tudi prisega nima vrednosti, ako se dotični jezuit, ki jo polaga, rezervira na znotraj. V takem tonu se vleče morska kača po stolpcih »Beogradskega Dnevnika«. Ubogi Krsto Cievarić! Ali ni škoda tako lepega imena za tako neumnega moža? Temu možu se je posrečilo, da je znatno pripomogel k onemu nizkotnemu tonu, ki vlada deloma v belgrajskem časopisju, da so se z »barabami, lopovi, lumpi« odpravljali politični nasprotniki. Krsto Cievarić je bil nekdanji popularen — danes že premišljujajo demokrat, ali se jim obrestuje denar, ki ga plačujejo za fantazije izžete melone.

+ **Zaščitnik žganjarjev se je našel v strokovnem listu za povzdigo gostilničarske obrti.** »Gostilničarju«. Ker se je popolnoma umestno prepovedalo točenje žganja v Sloveniji, se je dne 15. t. m. razkoračil »Gostilničar«, ki zabavlja na to presneto vlado v Sloveniji. Te-le žganjarske cvetke so vzklikale na njivi ljubitelja šnopsarjev: »V naše še po prejšnji korupciji in avstrijski ogabnosti smrdeči deželici pa se zdi, da je ljudstvo nič. Kakor zelotski profesor ali osovraženi advokat imata absolutno moč in tako mora biti, kakor se od njihove stranke suflira. Ako trpi pri tem pridelovalec itd., to je modrega državnika, ki ima nekaj let, izkušenj pa nobenih, deveta brigada.« Končno poziva »Gostilničar« gostilničarje, naj le točijo žganje, češ: »Ne dajmo se — Belgrad je na naši strani!« Te ljudi bi bilo treba poslati za nekaj časa v Ameriko ali kako drugo napredno deželo, ki je že uvedla prepoved alkohola, in bi se vrnili domov morda malo treznejši.

+ **Prepozno politiziranje.** V »Neues Wiener Journal« je objavil major Emil Seeliger vsebino razgovora, katerega je imel 10. februarja 1916 s takratnim nem-

LISTEK.

Brata.

Spisala Eliza Orzeszkowa. — Iz poljščine prevedel Fr. Koblar.

(Dalje.)

Bil je to njun šestnajstleten sin, ki je bil pred tednom odšel s počitnic v šole. »Gotovo sedi še v gimnaziji, ker je sedaj ura komaj dve, a šola se konča ob treh« — je hitro rekla Angelica.

Pripomba o sinu je poglobila gube na Horniczovem čelu. Radi tega otroka je občutil že dovolj težkih skrbi. Zato se je na obrazu Rozalijinem ta pripomba odbila kot mal solnčni žarek v gostem oblaku. Mirno je odgovorila, ne da bi se na koga ozrla:

»Danes sem Wicušu pisala, ker zdi se mi, da mu dosedaj še ni nihče pisal.«

»Saj niti štirinajst dni še ni, odkar je odšel.« je pojasnjevala Sabina.

Rozalija pa je pripomnila, kot bi se strinega glasu sploh ne bila slišala:

»Pisala sem mu, da bi pri Rogovskem vzel del mojih obresti in si napravil novo obleko.«

Hornicz je tedaj prvič izpregovoril z neko živahnostjo:

»Po nepotrebnosti to naredila. Ta obleka, ki jo ima, bi ti zadostovala še

celo leto. Wicus kaže namreč nagnenje do elegancije in hoče se v vseh mogočih stvarih pokazati...«

Rozalija je dvignila glavo in težko odvrnila:

»Težko bi bilo, ko bi imeli vsi nagnenje do mazačev in bi sedeli za pečjo.«

Sabina je sedela kakor na razbeljenem oglju.

»Rozika,« jo je prekinila z ljubeznivim glasom, »saj si vendar sama neredko govorila, da ni dobro, ako se deček zavaja na gosposko plat...«

Rozalijine oči so se izpod podaljšanih črnih obrvi zapičile v sivkasto ponošeno suknjo svakovo:

»Ni treba iti do skrajnosti,« je začela v suhem učiteljskem tonu. »Prevelika izbirljivost ni dobra, ali tudi odrekanje vsega ne daje nikomur bajnega natika. Izmed obojega zla bi si zaželela prvo!«

Toda obed je bil končan; Sabina je vstala s stola. Rozalija je tudi vstala, podala sestrini konce prstov, a za svaka se ni zmenila in se hitro oddaljila. Slišalo se je, kako je od znotraj s treskom zaprla duri svoje sobe. V dobrih dneh je šla po obedu v zabavno sobo, igrala na klavir, kramljala, včasih se je celo zabavala z otroki, jih učila plesat in igrala štiroročno sestro. Toda današnji dan ni bil eden izmed dobrih: zato ni izpregovorila z nikomer besedice in kratkomalo pokazala po obedu hrbet in se zaprla v svojo sobo. Otroka sta stekla na vrt. Horniczova žena se je približala možu, ki je zamišljeno gledal

skozi okno na vrt, že poln jesenskih barv, poln bleskov septembrega solnca. Dela mu je roko pod pazduho, uprla oči v njegov obraz, topot še milejše in skrbnejše ko navadno in bolestone izpregovorila:

»Moj Zenek, kako grozno me to boli, da je bila Roža danes zopet taka...«

Zenek ni premaknil pogleda od skupine dreves, ki jih je bila prebarvala jesen z rujavimi in rumenimi barvami in si mislil:

»Ko bi bil to, kar bi bil moral postati in kar sem že malo bil, bi slikal to skupino dreves.«

Ženi pa je odgovoril:

»Ne brigaj se za to, draga moja, tako kakor se jaz ne brigam...«

Istočasno s temi besedami je imel v glavi druge.

»Lažem, ker te drobne bodice življenja me nečuveno dražijo...«

Ona pa je govorila dalje, vedno s tišjim glasom:

»Ti se znesesh nad menoj, ker je to vendar moja sestra, ali kaj mi je storiti?«

»Seveda! Kaj ti je storiti? Tu ni treba ničesar storiti!«

Taki pogovori so se ponavljali najmanj dvajsetkrat na leto, to se pravi vedno, kadar je Rozalija začela kaliti domači mir. Hornicz si je mislil:

»Ona tam je od detinstva tako vplivala nanjo s svojim višjim duhom in sanjarskim značajem, da ji je vzela vso moč in ni se ji mogla v najmanjši reči upirati. Osa in pišče!

Pišče mu je v velikih skrbih že nemalo čivkajoč pravilo ob boku:

»Tako je čudna... Včasih gre spat v najboljšem razpoloženju, prirska, vljudna, ljubezniva, a jutraj vstane taka ko danes... Vsakokrat si belim glavo nad vzrokom te izpremembe, a ne morem najti nobenega.«

On pa je tedaj gledal drugo skupino dreves, drugače pobarvano in dejal z nasmehom:

»Draga moja, izprememba vsega, to je splošno pravo. Nič ne traja dolgo. Vse se preliva v oblike, vedno drugačne, valuje kakor oblaki. Človeški občutki so podvrženi ravnoistim zakonom: Klijajo, rastejo, se razcvitajo, venejo in po njih ostane golo steblo, včasih pa tudi sadje, prerasto z bodicami.«

Po vseh teh besedah je pomislil:

»No, in čemu sem jaz vse to nablebetal?«

Ona ga je potrpežljivo poslušala, ali nekaterikrat ji je ubegla misel od moževih besed, kajti najprej je videla deklico, ki je šla s koškom v zelenjadni vrt, je pomislila: »Ko bo ruvala solato, da vsaj ne bi poptevala pretršila« — a potem ko je zagledala kokljko, ki je vodila piščeta k gosti rožni gredici, je v duhu pripomnila: »Ali bom kje blizu zagledala jastreba!« Ko je Hornicz prenehal govoriti, se je pritisnila močnejše k njegovemu boku in začela:

(Dalje.)

škim veleposlanikom na dunajskem dvoru Tschirschkim; ta je rekel med drugim: »Moja domovina bi bila lahko vzdrževala svoje mesto pod solncem, ne da bi bila pretila kapljice krvi. V sedanji vojski niso nobenega vladarja tako napačno sodili, kakor so carja, ki je bil v srcu vedno odkritosrčen prijatelj mojega gospoda in cesarja. Ko je Poincaré spomladi 1914 v Revalu vso rusko politiko vpregel v francosko ordre de bataille, je poslal car sva- rilo, naj zaviramo protisrbski kurz na Ballhausplatzu, ker more privedi njegovo nadaljevanje do vojske. In ko je bil namen gotovo preostrega ultimata že takorekoč stiliziran, koga je poslal car, ki je z notranjo nevoljo vlekel francoski revanšni voz, takrat še v dvanajsti uri z najtanjšo mislo je Berlin? — Gospod pl. Tschirschky me je ostro pogledal, rekoč: »Poslal nam je dobrohotnega Witteja, kateri je že resno bolan odpotoval tako tajno, da je ostal njegov prihod prikrit tudi najfinejšemu nosu reporterjev. Prišel je z nujnim predlogom. Car je z gotovostjo sodil, da bi pomenil nastop monarhije proti Srbiji neizogibljivo z Balkana se razširjačo uničevalno vojsko med velesilami. Proti temu zlu bi preostalo edino preprečevalno radikalno sredstvo, da naj Nemčija in Rusija precej skupno vkorakata v Avstrijo-Ogrsko, ker bi monarhija po kmalu pričakovani smrti starega cesarja itak kmalu razpadla. Nemška in ruska politika bi pa bili rešili sporazumno dve svoji tekoči kardinalni vprašanji: dobili bi brezpogojno potrebno pot v Sredozemsko morje, tu skozi morski ožini (Dardanele, Op. ured.), tam z zasedbo Trsta in istočasno bi se rešilo za vse večne čase stoletja staro balkansko vprašanje.« — »Mirno? Kljub ostri rivaliteti ostalih držav?« — »No, kdo bi se bil upal proti takemu, po obeh najmočnejših kontinentalnih silah ustvarjenemu dejstvu korakati?« — »Je li imel carjev predlog kako nado na uresničenje?« — »Nobene. Moj gospod in cesar je vztrajal na stališču, da je na čelu državnih knezov obljubil avstrijskemu cesarju zvesto orožno bratstvo in da v vseh okoliščinah drži svojo besedo.« — »Zdi se, kakor da bi Vi, ekscelenca, osebno rajši videli uresničenje carjevega načrta, kakor sedanji razvoj stvari.« — »Upam, da bodočnost ne bo dokazala, da bi bil za mojo domovino boljši.« — »Niste li, ekscelenca, vplivali na svojega cesarskega gospoda v tem smislu, ker bi se bila po Vašem prepričanju s po carju predlaganem fait accompli zabranila vojska?« — Gospod pl. Tschirschky je skomignil z ramami: »Potemec sem najstarejšega plemstva iz Marke,« je rekel, »vsi moji predniki so živeli in umirali za geslo: Regis voluntas suprema lex. Tudi moje dejanje in nehanje je bilo vedno uravnano po tem, za mene najvišjem geslu.«

Vojaško gospodarstvo.

V zadnjem času se večkrat dogaja, da se gotovi krogi igračkajo z državo. Če pri tem trpi država jim ni prav nič mar. Po zadnjem tajnem vojaškem odloku so nam ti pojavi sicer razločljivi, ali vendar še ne razumljivi. »Slovenec« je parkrat pojasnil kvarno vlogo, ki jo igra v Ljubljani znani polkovnik Vašič. Uničuje državno imetje, zakrivil je, da so propadli avtomobili, zakrivil, da propada tudi naboj drugega materiala. Oškodoval je državo s pošiljanjem privatnih transportov na državne stroške. Dela neprestano privatne izlete z avtomobilom, do zadnjega časa.

Vašič vsled svoje zaslepljenosti razven svoje osebne ambicije ne upošteva nikake državne koristi. To je sam izjavil ob priliki, ko se je železnica potegovala za veliko lokomobilo, ki jo je nujno rabila, a je Vašič skušal pri ministrstvu vojne oddaje preprečiti, »ker bi drugače trpel njegov (Vašičev) preštitiš, ko se je že enkrat zavzel za to, da železnica lokomobile ne dobi. Da ima pa tudi v Belgradu vpliv, o tem smo se žal že dostikrat prepričali. Kako bi ga pa tudi ne imel? Saj ima med najvišjimi funkcionarji svoje sorodnike in prijatelje.

Računali smo s tem, da ima v svojih krogih velik vpliv, a da more doseči kaj takega, kot je dosegel v zadnjih dneh, tega nismo mislili.

Polkovnik Vašič si je vtepel v glavo, da mora ostati v Ljubljani, kljub temu, da je bil že v preiskavi in smo zvedeli od bivšega ministra Kristana, ko je bil leta še minister, da bo Vašič odpoklican iz Ljubljane. A zgodilo se je ravno nasprotno. Ostal je kljub neprestanim protestom. Kdo se pa zmeni za proteste, ki prihajajo iz Ljubljane?

V zvezi z znanim nadporočnikom Baukovcem, je dosegel, da je minister vojne odredil, da mora odstopiti železnica vojaštvu nemudoma delavnico v Dravljah, ki jo je v jeseni sprejela v svoj obrat, ki je delavnico uredila, zazidala in vtaknila v njo nekaj milijonov, napravila nove lope, nove delavnice, spravila v skladišča mnogo na novo nakupljenega materiala, in da mora kar čez noč zapustiti delavnico. Če pomislimo, kako neobhodno je potrebna

delavnica za državno železnico, ki nima v bližini nobene druge za popraviljanje vozov in lokomotiv, da se mora posluževati tudi delavnice južne železnice v Mariboru, ki pa ima sama preveč dela, uvidimo šele velikansko škodo, ki jo bo trpela država.

Vašič je poslal v Dravlje vojaško stražo. Železnici ne pusti razpolagati niti s svojim novo nakupljenim blagom. Delavstvo se začudeno sprašuje, kaj je vzrok vojaški straži, se razburja in bati se je, da pride do kravalov. Železnica trpi škodo, vozovi se ne bodo mogli popravljati, promet, ki je že tako slab, bo še bolj zaostajal in to vse zato, da zadosti Vašič svojemu preštitišu. Vse intervencije, vsa pojasnila so zastonj. Najboljše je pa to, da železnica ni dobila od strani železniškega ministrstva prav nikakega obvestila o tem novem nasilju; to nasilje se je zgodilo le na ljubo Vašiču.

Upamo pa še vedno in pozivljamo merodajne faktorje, da se ne igrajo z ognjem. Pozivljamo gospoda ministra vojne, da naredi red.

Ali je dr. Korošcu, ministru prometa, v čigar resor spada delavnice, znano, kaj se je zgodilo in če je vedel, zakaj ni tega pravočasno preprečil? Upamo, da bo vendar dosegel, da ne pridejo ob delo stotine delavcev, katerim bi morala država plačevati podporo radi brezposelnosti.

Koroške novice.

k Plebiscitna komisija. »Mir« prinaša v francoskem in slovenskem jeziku naslednji pozdrav članom plebiscitne komisije: »Dobrodošli! Gospodje zastopniki zavzeških držav! Na lastne oči ste se mogli prepričati, da vlada pri nas red in mir, da tukajšnje prebivalstvo hodi mirno po svojih opravkih. Pač pa je opažati rovanja naših nasprotnikov, ki nikakor ne čujejo pogrešati predpravic, katere so uživali pod nemško upravo. rovanja ljudi, ki se čutijo zatirane, odkar ne morejo več zatirati drugih. Pritožbe proti jugoslovanski upravi, pritožbe, ki so v večini slučajev brez vsake podlage, so vas že prepričale in vam bodo še nadalje dokazovale geslo naših nasprotnikov: Predrzo obrekuje, nekaj le obvisi! Gospodje, sodite sami! V starih časih so naši knezi, predno so nastopili vlado, morali na Gosposvetskem polju obljubiti zastopniku zbranega naroda, da bodo »pravični sodniki, zaščitniki vdov in sirot«. Tudi mi vas prosimo samo eno, gospodje: Bodite pravični, samo pravični, gospodje! Viteški boritelji za sloveske pravice, vredni zastopniki velikih narodov, naših prijateljev: Bog vas sprimi!«

Važnost koroških odborov. Narodni svet za Koroško je koncem meseca junija in začetkom julija poslal po celi Sloveniji 10 predavateljev, ki so javnost informirali o razmerah in plebiscitu na Koroškem. Obenem se je po predavanju v vsakem sodniškem okraju ustanovil koroški odbor, ki bo moralno in gnetno podpiral plebiscitno delo. Ustanovilo se je 42 koroških odborov, predavatelji so imeli 52 predavanj. Predavanja so bila dobro obiskana, znamenja, da se slovenska javnost zanima za usodo svojih bratov na severu, naravnost sijajen pa je bil obisk v obmejnih krajih, tako v Cerknici, Radgoni in drugod. Že sedaj, ko se Nemci z vsemi silami potegujejo za odpravo meje med cono A in B, je velike važnosti, da ima naša koroška falanga organizirano zaledje — da tako vsi kakor en mož odgovorimo na to perfidno nemško nakano: Ne in nikoli! in da podpremo ter kategorično zahtevamo o od belgradske in ljubljanske vlade: Ne udaj se krivičnim zahtevam! Koroški odbori! V dveh do treh mesecih bo boj izbojevan. Zmaga je naša — ali hočemo, da bo veličastna in tako sijajna, da se bo Celovec tresel in zrušil. Zato na delo! Čas hiti. Mi se na Koroškem bojujemo ne samo proti Nemcem, ampak v isti meri proti Italijanom.

k Obisk Vrbskega jezera se v zadnjem času razveseljivo razvija. Nekateri letoviški kraji kakor Majnik, so že skoro polni, drugi, kakor Ribnica, Otok, se polnijo. Dohajajo tudi že bratje Hrvati in tudi mnogo Slovencev. Tudi iz Srbije je že došlo ali pa naznanilo svoj prihod več uglednih rodbin, med drugimi vseučiliški profesor dr. Arandjelović in generalni direktor Tešić, oba iz Belgrada.

k Redek jubilej. 30. julija obhaja v Mariboru živeči, v koroških narodnih krogih dobro znani umirovljeni nadučitelj g. Ivan Podobnik 50-letnico službovanja v javni deželni in državni službi. Izmed 12 tedanjih maturantov doživel je le on sam ta jubilej, 11 jih že krije hladna zemlja. G. Podobnik je služboval skozi 20 let na Koroškem, in sicer pri Sv. Jakobu niže Celovca, v Svečah v Rožu, v Velikovu in naposled na Jezerskem. Ker je ostal zvest svojemu narodu in se ni dal upogniti navalu nemških šolskih oblasti, je moral pretrpeti mnogo preziranj in preganjanja.

k St. Rupert pri Velikovu. Gospodinska šola v »Narodni šoli« se prav dobro obnese: v zimskem tečaju je bilo 15 učenk, pa tudi zdaj v poletnem tečaju ki

traja do konca oktobra, jih je ravno toliko. Zdaj je dboila gospodinska šola tudi drž. podporo in bo zdaj mogoče še druge strokovne učne moči nastaviti. Do zdaj sta se napravila vsako leto dva polletna tečaja, zimski in poletni, in sicer zavoljo tega, ker naši kmetje ob poletju svoje hčere doma potrebujejo za delo na polju, in tudi, ker za polletni tečaj ložje stroške zmorejo. Dne 21. maja t. l. je nadzoroval gospodinsko šolo g. Rohrman, vodja kmetijskega oddelka deželne vlade, in se je prav pohvalno o vsem izrazil. Prihodnji tečaj se začne dne 1. novembra t. l., učenke za novi tečaj naj se pravočasno oglašijo.

Prekmurje.

p Iz Prekmurja. Veliko zadovoljstvo bi zbudilo med ljudstvom v Prekmurju, ako bi se Prekmurje, če že ne dobi lastne škofije, priklopilo nemudoma z lavantinsko škofijo. S tem bi dobili iz sosednje Štajerske duhovnike, ki so jim naše razmere kolikor toliko znane in ki bi znali tudi razumevati naše potrebe. Priporočamo to merodajnim krogom v pretres.

p Murska Sobota. Vladni koncipist dr. Tina Čuš je prestavljen v Črnomlju; na njegovo mesto je poklican koncipist Ant. Kosi iz Ptuja.

p Izpraznitev Radgone je po celem Prekmurju povzročila veliko razburjenje, ker je s tem pretrgana direktna zveza s Slovenijo. Ljudem ne gre v glavo, kako more rhovni svet zahtevati od naše vlade, da mora prepustiti Avstriji ozemlje, ki spada zemljepisno, narodnostno in gospodarsko k Sloveniji.

Štajerske novice.

š Bisereno mašo obhaja danes celjski opat g. Franc Ogradi. Rojen je bil 13. julija 1836 v Glornjem gradu. V Celju je kot župnik in opat od 1. maja 1890, torej že nad 30 let. Celjska občina ga je, če te prikladi imenovala za častnega meščana. Naše iskrene čestitke!

š V pokoj je stopil č. g. Matija Burcar, župnik v Rušah. Za provizorja v Rušah je imenovan č. g. Janko Ilc, kaplan istotam. Č. g. Gašpar Kacičnik, župnik pri Sv. Ksaverju v Sav. dolini je stopil v pokoj.

š Iz Luč. Na naslov gornjegrajskega okrajnega šolskega sveta. — Bi li bil slavni okrajni šolski svet voljan pojasniti, zakaj se je preložila doba počitnic tudi za Luče in Solčavo — dve gorski občini! — kakor za ostale šole v čas od 1. septembra do 1. novembra? Ne zanima nas, kateri modrijan je umeril vse čevlje po istem kopitu. Pa gotovo je ta prememba v smislu individualne vzgoje in pouka; kajti v Lučah takisto kot v Solčavi se menjavajo v tej dobi le po 3 ali 4 obiskujoči učenci dnevno. Dvomimo, da bi bilo okrajnemu šolskemu svetu neznan, kar je znano že manj izobraženim vrabcem, da je v teh dveh občinah prav sedaj največ dela, katero zadržuje otroke od šolskega obiska, in da jesenska paša ne škoduje šolskemu obisku prav nič! Če si že krajni šolski svet ne ve v tem slučaju pomagati, pa smo mnemja, da bi ga smelo opozoriti na to učiteljsvo. Saj o učnih uspehih ne more biti pod takimi pogoji govora.

š Šoštanj. Kakor po vsej Sloveniji, predavalo se je dne 14. julija t. l. po posredovanju tukajšnje Čitalnice tudi pri nas o Koroški. Obenem se je ustanovil takozvani koroški odbor. Predaval je nadučitelj Vincenc Stopar, ki je po kratkem zgodovinskem pregledu zanimivo oslikal sedanje politične razmere, razkrinjal nemčurske spletarije in opisal naše delovanje za plebiscit. Da se položaj vsestransko pojasni, oglašalo se je izmed mnogobrojno zbranega občinstva tudi še več drugih govornikov k besedi ter upravičeno omenjalo, da med Slovenci in Jugoslavlani vlada joča strankarska strast lahko vse zopet podere. Ne glede na to, da je v sedanjih za osvobodjenje pod Nemci in Lahy ječečih Slovencev — odločilnih časih brezpogojna edinstvo neizogibna, nam bo taka narodna sloga zaradi sosedstva Nemcev, Madžarov, Lahov itd. tudi za vse bodoče čase skrajno potrebna. Sicer so pa — če ne mislijo hinavsko, temveč zares nesebično delovati — itak vse naše stranke brez izjeme dolžne iskati in najti ono zlato srednjo črto, ob kateri se vsi delavci plemenitega duha in jasnega razuma že iz naravnega nagona in iz čuta skupne koristi strnejo pri delu za svoj narod. Če se tudi mi ne dokopljemo do take stalne požitrovalnosti in do takega stalnega samozatajevanja, bo naša kulturnost — kakor tudi naša samostalnost vedno le zelo dvomljive vrednosti — in bi bili mi le klaverni osvoboditelji!

J. S.
š Iz Sevnice. Več nego ostudna je gonja, katero je zagrešil neki K—c v »Jugoslaviji« št. 175. Okrajni sodnik dr. Fischinger smatra v očigled sodnim spisom, ki so znani tudi v Sevnici, brezdvomno pod svojo častjo, da bi se zganil na tak pamflet. Oprala so ga dejstva, ki sicer protivnikom niso ljuba, ki pa za merodajno višje kroge ostanejo nepobitni dokazi.

V kolikor se zaletava »kavalir« tudi v brezorožno soprogo dr. F., opravičuje to neokusnost okoliščina, da je imel ta gentleman bržčas veliko stikov z mameluki in pocestno sodrgo. Na nobeden način pa se ne dá opravičiti metoda, da se desavuirajinki v svetnik Seliškar, kateri je odkrito obžaloval svojo prenagljenost proti dr. F. Vsak otrok v Sevnici vé, da se je spremeni medsebojno razmerje med Seliškarjem in dr. F. po juliju 1919, ko se je sodnim potom vse pojasnilo, v odkrito prijateljstvo, ki ga je Seliškar javno kazal. Sel. je vse popravil tudi v najvišjih krogih — to vemo popolnoma zanesljivo, in tega tudi cela Sevnica, ki jo kliče dopisnik na pomoč — ne more ovreči.

š Spuhla pri Ptuj. V noči od 18. na 19. t. m. je bila ukradena posestnika Francu Horvatu iz Spuhla dvojna konjska oprema iz črnega govejega usnja, vredna 16 tisoč kron.

Dnevne novice.

— Ko državni pravdnik sladko spi in mi zaključujemo uredništvo. lista, nismo dobili še nobenega obvestila, zakaj nam je bil včeraj list zaplenjen. Ali se morda motimo in državni pravdnik ne spi sladko ter nas zato zjutraj pleni? Svojim nagonikom moremo danes samo sporočiti, da lista niso dobili, ker je bil konfisciran. Zakaj pa je bil konfisciran, vé samo g. drž. pravdnik, ki nas pušča v nevarnosti, da storimo danes nevedé isti zločin, ki smo ga zakrivali včeraj.

— Gospod knezoškoč ljubljanski, dr. Anton Bonaventura Jeglič biva od srede julija v Gornjem gradu, kjer bo ostal približno do srede septembra.

— Škofijska kronika. Župnija Kranjska gora je podeljena Karlu Čuku, župniku v Škocjanu pri Mokronogu. — Po okrožnici je razpisana župnija Zabnica pri Škofji Loki.

— Zborovanje kat. društev rokodelskih pomočnikov v Mariboru. Zborovanje katoliških društev rokodelskih pomočnikov se bo vršilo v Mariboru v soboto 31. julija ob 10. dopoldne v dvorani rokodelskega društva, v Lekarniški ulici št. 6, poleg Glavnega trga. Na dnevnem redu so ti-le referati: 1. Katoliška društva rokodelskih pomočnikov v Jugoslaviji (dr. Anton Medved, profesor v Mariboru.) 2. Strojkovni tečaj v katoliških društvih rokodelskih pomočnikov (Jernej Ložar, krojaški mojster in svetnik trgovske obrtnice zbornice v Ljubljani.) 3. Notranji cilji katoliških društev rokodelskih pomočnikov (I. Kocmur, član mariborskega rokodelskega društva.) 4. Pomen katoliških društev rokodelskih pomočnikov za kulturni in gospodarski napredek obrtnega stanu (Alojzij Stroj, stolni kanonik v Ljubljani.) — Člani ljubljanskega rokodelskega društva odpotujejo v Maribor z rednim vlakom v soboto, 31. julija, ob 4. uri zjutraj. Vsa katoliška društva rokodelskih pomočnikov v Sloveniji in na Hrvaškem naj gotovo pošljejo svoje zastopnike v Maribor!

— Sprejem Čehov na naši severni meji. Posebni vlak, ki pripelje v petek, 30. julija popoldne Čeha v Maribor, bo obstal na prvi jugoslovanski postaji na severu v St. Ilju, kjer bodo Čeha in druge goste, med njimi Francoze, Slovenci pogostili. Vlak bo stal v St. Ilju 1 uro.

— Koroški dan v Črnomlju. Dne 18. julija je priredil Koroški odbor v Črnomlju lepo narodno slavnost pod imenom »Koroški dan.« Dopoldne so vrle gospodične prodajale cvetke, zlasti »planinke«, katere so bile natrgane na visokih bohinjskih planinah; druge so zopet pobirale narodni davek. Popoldan je bila vrtna veselica z godbo, petjem in srečolovom. Celodnevna prireditev je prinesla našim Korošcem 10.568 K čistega dobička. Koroški odbor izreka pristržno hvalo vsem, ki so pripomogli k tako lepemu vspehu!

— Za vračajoče se begunce. Iz Trsta poročajo: Generalni civilni komisariat je razglasil odlok o brezplačni vožnji za vračajoče se begunce katerega glavne točke se glase: 1. Ubožni begunci imajo v svrhu povrnitve pravico do brezplačne vožnje v mejah zasedenega ozemlja v III. razredu s 25 kg prtljage. 2. Za ubožne begunce se imajo smatrati tisti, ki so ob času svojega begunstva uživali državno begunsko podporo, a med tistimi, ki se vračajo iz drugih dežel, oni, ki se po svojih sredstvih za življenje lahko smatrajo enaki beguncem z državno podporo. 7. Ubožni begunci imajo tudi pravico do brezplačne vožnine in ložarine za svoje stvari in pohištvo. 11. Olajšave, ki veljajo za stvari ubožnih beguncev, veljajo tudi za njihovo živino. 12. Ubožni begunci, ki se vračajo iz Avstrije ali Jugoslavije, bodo nadaljevali vožnjo obenem s stvarmi, pohištvo in živino do končne postaje. Ta lahko izroči prizadetemu stvari, pohištvo in živino, ne da bi iztirjalo vožnino in ležarino, ako prizadeti predložijo izjavo vzorec C. To izjavo izdaja okrajna politična oblast na podlagi listin, katere si morajo vračajoči se begunci preskrbeti na konzularnih ali vojaških zastopstvih v inozemstvu. Izjava vzorca C se predloži k

prevoznici spremnic in železniški urad jo vzame namesto plačila. 14. Naknadna povrnitev potnih stroškov, ki jih je imel vračajoči se begunec, se ne dovoljuje.

— **Prostov. gasilno društvo v Virmašah** pri škofiji Luki priredi v nedeljo 25. t. m. vrtno veselico pri Zidančnu. Spored: srečolov, petje, prodaja šopkov in prosta zabava. Začetek točno ob pol 16. uri. Vabimo vse prijatelje gasilstva. Odbor. (k)

— **Slovenska dijaška zadruga v Brnu** pozivlja vse člane, da do 1. avgusta pošljejo evidenčne pole s točnimi podatki na adresi: Hrovatin, Resljeva cesta 25. — Odbor. (K)

— **Črne koze.** Dobrépolje, 23. jul. V Mali vasi so se pojavili slučajni črni koz. Orožništvo je izhode in dohode zaprlo ter vas izoliralo. Pravijo, da se je okrajnemu zdravniku iz Velikih Lašč posrečilo bolezen popolnoma omejiti in da je vas kot okolica rešena nevarnosti ter da bodo izolacijo kmalu ukinitili.

— **Iz Radovljice** nam pišejo: Na razne napade na naše vrle somišljenike v liberalnih časopisih, zlasti na nesramen in podel napad v »Domovini« od dne 19. julija smo primorani odgovoriti in naše meščanstvo pravočasno opozoriti, s kakšno liberalno gospodo imamo opraviti v Radovljici. Blizajo se občinske volitve in radi tega je pisec zamahnil z umazaním polenom po naših občinskih možeh, toda povemo že danes, da bo udarec padel nazaj na dopisnika. Na posamezna natančevanja za danes ne odgovarjamo, povemo le, da boj, katerega nam »Domovina« vsiljuje, sprejememo, vsled česar bomo obelodanili, kdo se briga in kdo se ne briga za mestno občino, kdo se je pehal za premostitev uradov itd.

— **Poverjeništvu za agrarno reformo!** Kneza Auersperga gozdno upraviteljstvo prodaja malim kmetom in bajtarjem v občini Draga in Trava mehak les za strešne deščice na debelu v oddaljenih gozdnih delih kupični meter po 200 K, graščak Anton Rudež iz Ribnice pa ravno tak les posestnikom v Loškem potoku po 600 K kupični meter na debelu v Jelenovem žlebu. — Z agrarno reformo se je hotelo pomagati malim kmetom in bajtarjem. Stori se ni ničesar — ne, še celo mirno se gleda, kako nam vlečejo kožo čez glavo knez Auersperg in njegovi gozdarji, kako nas dere ribniški Rudež, in izrabljajo našo potrebo za svojo malho. — G. poverjenik! Prosim Vas, da poveste tej gospodi, kaj je prav in kaj ni. — Prizadeti iz Drage in Loškega potoka.

— **Jesenice.** V 171. številki »Jugoslavije« opisuje nekdo, kako se je v prejšnji Avstriji obhajal cesarjev rojstni dan, in kako se je letos praznoval Petrov dan itd. Odgovarjam: Prejšnje čase smo praznovali cesarjevo slavo, kakor smo dobili povelje od županstva: obešanje zastav, razsvetljava hiš, deloma tudi bakljada, ob posebnih prilikah tudi godba. Tembolj so se take prilike še slovesneje obhajale sedaj v mladi Jugoslaviji. Ker pravi dopisnik »Jugoslavije«, da se prebivalstvo letos namenoma ni tako izkazalo, je to sumničenje prve vrste. Da niso imele vse hiše zastav razobešenih, ni krivo prebivalstvo, ampak tisti gospod, ki ima veliko besedo na županstvu ter bi moral dati direktivo, kakor jo da ob drugih prilikah. Glede slavnostne maše: Bilo je slovesno, kot običajno pri enakih slovesnostih in kakor predpisuje »Škofijski list«. Da se je pa namesto »Bože pravde« pela »Lepa naša domovina«, tega ni kriva duhovščina in ne pevski zbor: zaka ni bilo mogoče peti »Bože pravde«, Vam, g. dopisnik, radevolje pove podpisani. — Organist Savinšek. (Op uredništva: Prosim svoje dopisnike, da se na odlikovanja željne liberalne ovaduhe, ki hočejo avstrijsko klečoplastvo nadaljevati, čim manj ozirajo. Naj uživajo v svoji malenkostni podlosti!)

— **Za Boris Mirana.** VII. Izkaz: Učiteljica Minka Gajšek nabrala pri zborovanju brežiško-sevniškega uč. društva v Dobrovi dne 8. julija 440 K; tri Slovence v Sarajevu 60 K. V mišljenje in čutenje našega ženstva je B. M. globoko začrtan. — Še posreduje F. S. Šegula, župnik v pokoji, Pragersko.

— **Tovariše visokošolce** prosim, da bi mi sporočili naslov kake prijazne sobe na Dunaju v bližini univerze. Stroške povrnem. — cand. phil. Alojzij Res. Boljunec p. Boršt pri Trstu.

— **Julio Meini d. d.** s kapitalom Jadranske banke preosnovana v jugoslovansko podjetje, opozarja cenjene čitatelje na današnji oglas.

Ljubljanske novice.

Ij 40-letnica obrtnika. G. Valentin Accetto, mestni zidarski mojster in načelnik strokovne zidarske zadruge za Slovenijo, obhaja štiridesetletnico, odkar izvršuje kot samostojni mojster zidarsko obrt. Iskrene čestitke in na mnoga leta!

Ij Sestanek za prireditelj cvetličnega dne v prid koroški mladini se vrši jutri, dne 26. julija ob 6. uri zvečer v dvorani

mestnega magistrata. Udeležijo naj se ga zanesljivo tisti gospodje, gospe in gospodičine brez razlike strank, ki so pripravljene pri tej prireditvi sodelovati.

Ij **Sladkor.** Iz dobro poučenih krogov se nam poroča, da je na poti v Ljubljano velika množina sladkorja, ki ne bo presegal cene 40 K za 1 kilogram. Sladkor bo občinstvu v kratkem na razpolago.

Ij **Kopanje v Lazah.** Ljubljanskemu občinstvu je dana lepa prilika za kopanje v Lazah. Iz Ljubljane, glavni kolodvor odhaja posebni vlak ob 14.15 ter se vrača iz Laz ob 18.30. Razen tega so se vozne karte za kopanje v Lazah znižale in sicer je vozarina za tja in nazaj določena na dve kroni. Znižane vozne karte se izdajajo le za 3. razred in samo na postaji Ljubljana, glavni kolodvor.

Ij **Odbor za slavnostni sprejem regenta** proda 125 kosov lesenih mizic (vsaka 0.12 kub. metrov lesa), 17 kosov dvostopnih tribun (vsaka 0.382 kub. metrov lesa), 32 kosov trostopnih tribun (vsaka 0.611 kub. metrov lesa). Gg. stavbeniki, kakor tudi društva, ki se zanimajo za te predmete, naj pošljejo do 27. t. m. pismene ponudbe v zaprtih ovitkih mestnemu stavbenemu uradu v Ljubljani. Ako kdo reflektira le na en del zgoraj označenih predmetov, more staviti tudi le delno ponudbo.

Ij **Nočna taksa v lekarnah odpravljená.** Minister za narodno zdravje je na predlog Zdravstvenega odseka za Slovenijo in Istro ukinil nočno takso 1 krono, kakor se je na podlagi neke avstrijske naredbe doslej pobirala za ekspediranje receptov v času od 8. zvečer do 7. zjutraj.

Najnovejša poročila.

NAŠA VOJNA ODŠKODNINA ZNIZANA NA POLOVICO.

LDU Belgrad, 24. julija. »Politika« piše, da so zavezniki vojno odškodnino, ki bi jo imeli mi dobiti, znižali na minimum za dobro polovico. Zavezniki so nas v tem pogledu zapostavili za Grčijo, Rumunijo in Italijo. »Politika« računa, da bodo naše izgube v 40 letih znašale 15 milijard dinarjev.

FAKULTETA ZA TRGOVINO IN OBRT V ZAGREBU.

LDU Belgrad, 24. julija. Podpisana je naredba, po kateri se bo na zagrebškem vseučilišču otvorila fakulteta za trgovino in obrt. Redni slušatelji bodo mogli biti samo absolvirani gimnazijci in trgovski akademiki z maturo. Predavanja bodo trajala 6 semestrov.

D'ANNUNZIJEVE NASILNOSTI.

LDU Zagreb, 24. julija. Iz Bakra javljajo: D'Annunzio je zopet imel govor, topot v čast nekemu Rismondu, ki je v Splitu padel za Italijo. Ob tej priliki je odlikoval neko svojo četo s kolajno, ki jo je dobil v vojni za svoj aviatični pohod nad Bakrom. Odlikovana četa je morala trikrat priseči, da bo pri zavzetju Bakra prva vdrila v mesto. Vsak dan prihajajo podatki o strahoviti škodi, ki so jo Italijani na Reki prizadejali našemu narodu. Sedaj vozijo Italijani v Italijo dragocene stvari in razne vrednosti, ki so jih morali naši begunci popustiti. D'Annunzio je izjavil javno, da še malo dni in na Reki ne bo nobene Jugoslovane več.

UPOR JETNIKOV.

LDU Zagreb, 24. julija. »Novosti« poročajo iz Cetinja, da so se uprli jetniki, Poizkušali so premagati stražo in pobegniti. Straža je morala rabiti orožje ter je bilo več oseb ranjenih. Posrečilo se je, ujeti večino jetnikov in jih odvesti v zapore.

MAZARSKA GROZODEJSTVA.

LDU Zagreb, 24. julija. Danes je bil na čehoslovanskem konzulatu končan zapisnik s pripadnikom čehoslovanske republike, ki se je povrnil iz tabora internirancev v Zalaegerszegu. Bil je brez vzroka prijet, ko je prekoratil mejo na potu v Čuprijo, kjer je že pred vojno delal v tamošnji sladkorni tovarni. Takoj so mu vzeli potni list in ga preko Budimpešte eskortirali v Zalaegerszeg. Po njegovi izjavi se nahaja tam preko 1000 civilnih internirancev, večinoma Jugoslovancev in Čehoslovancev. Kot samovidec navaja barbarsko, nečloveško postopanje Madžarov in pravi: »Dajali so nam zaščitne, ki so bile na dnevnem redu, in nam pulili lase z glave ter nas silili, jih jesti. Z gorečimi cigareti smo nam palili lica in nas silili, da moramo lizati pljuvalnike. Brez sodnega zaslišanja so obešali nesrečne žrtve na zverinski način. Posmehovali so se jim in jih pred usmrtitvijo večkrat na vrvi potovali gor in dol. Šele po teh grozotah so jih usmrtili in kričali: »Pojdi k sv. Petru!« V vlak, v katerem so nas vozili iz Budimpešte, so mnogo žrtv zaklali z bodali in jih potem vrgli iz vagona, češ, da so hoteli pobegniti. Interniranci se je šele po štirih mesecih posrečilo pobegniti in prositi, da se obvesti o tem javnost in oblastva, da pomagajo nesrečnikom. Med njimi se nahaja mnogo inteligentov, celo en

urednik iz Belgrada, mnogo žen in otrok, ki so popolnoma odrezani od sveta, ker se njihova korespondenca uničuje in nimajo pričakovati od nikogar pomoči.

Prosveta.

pr **Prihodnja sezona slovenskega dramatskega gledališča.** Novoimenovani dramaturg slovenskega gledališča Oton Župančič je že začel pripravljati prihodnjo dramatsko sezono. Kakor smo slišali, misli dramaturg začeti sezono s Cankarjevo dramo »Za narodov blago« ter jo potem nadaljevati s Shakespearjem, Andrejevim in Vojnovičem.

pr **Umetniška turneja članov mariborskega gledališča.** Te dni bodo imela naša okoliška mesta priliko spoznati nekaj najboljših igralcev mariborskega mestnega gledališča. Berta Bukšeg-Bergantova, Valo Bratina in Fran Gregorin odidejo 1. avgusta v Slov. Bistrico, Rog. Slatino, Krap, Toplice, Brežice, Trbovlje, Zagorje, Celje itd., kjer bodo igrali znamenito po svoji enostavni zasnovi silno zanimivo igrano »Satan v ženski«. Igra je imela povsod, kjer je bila uprizorjena — tako tudi ravno preteklo sezono v Mariboru — sijajen uspeh in je vredno, da si jo vsak ogleda. Vodstvo turneje je prevzel režiser Valo Bratina.

pr **Mladika.** Izšla je četrta številka tega v Gorici izhajajočega lista, ki prinaša na prvem mestu cikel pesmi Venceslava Beleta »Detinsko blagovestje«, ki ni končano v ti številki. Apologetične misli: Vera in Cerkev za delavski stan — prinaša L. C. Dalje so v listu članki »Svoboda je luč«, »Mir Božji«, črtice: »Ob vrnitvi«, par malih pesmic in povesti s prelepe Ivan Cankarjeve črtice »Legenda o Kristusovi suk-nji«. V »Rdečih paberkih« polemizira list s komunisti. Med ostalim gradivom je zelo mnogo zanimivih podrobnosti, sploh nudi list obilo najrazličnejšega beriva.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V MARIBORU.

O mariborskem slovenskem gledališču, o katerem vemo samo to, da se je lani nanovo osnovalo in še danes obstoja, smo prejeli zanimiv daljši dopis, ki opisuje resno borbo za njegov obstanek. Iz tega dopisa prinašamo najzanimivejše:

Ko je doigral Hinko Nučič, tedanji režiser in upravitelj narodnega gledališča v Ljubljani, »Amnestijo« v slovo ljubljanskemu občinstvu, se je odpravil nazaj v Zagreb. Slovencem v Mariboru pa se je zahotelo piti iz vrelca domače kulture. Prejšnji Stadttheater je moral zginiti in diletantsko dramatično društvo v Mariboru ga je nasledilo. Pri H. Nučiču v Ljubljani se je zglasilo več narodnih mož zaporedoma, ki so g. Nučiča prosili, da naj pomaga spraviti slovensko gledališče na noge. Končno se je dal preprostiti, da je vsaj pogledal v Maribor.

V Mariboru so se pričela posvetovanja in končen izid je bil ta: Nučič mora na vsak način v Maribor, kjer postane ravnatelj Dramatičnega društva, ki bo prevzelo slovensko gledališče v svojo upravo. Tako je postal g. Nučič ravnatelj slovenskega mestnega gledališča v Mariboru ter je začel takoj s pripravami za otvoritev redne gledališke sezone v septembru leta 1919. Vendar, predno se je mogla sezona otvoriti, je prišlo ono, ki je bilo Nučiču, kakor nož na prsi, da se poslužujemo njegovih besed. Pri sestavi proračuna se je pokazal že vnaprej velik primanjkljaj in tega si ni upal prevzeti nihče na svoje rame: ne Dramatično društvo, ne mariborska mestna občina. Kaj sedaj? Ali sramotno pogoreti s slovenskim gledališčem v Mariboru in se osmestiti predvsem pred Nemci, ki so si kaj takšnega želeli v dno duše, ali pa pričeti z redno sezono s primanjkljajem nad 100 tisoč kron. Tu pa se je pokazal Nučič odločnega in obenem idealnega moža. Sprejel je ponujeno mu breme. Vedel je, da ne gre samo za slovensko kulturno postojanko, temveč tudi za važne narodne in državne koristi na severni meji. Mestna mariborska občina mu je pač obljubila 20.000 K podpore (blizu 27.000 K je dala že poprej za popravo in majhno preureditev gledaliških prostorov), enako so mu obetali sopolmoči tudi Dramatično društvo ter nekateri zavodi in zasebniki; a v glavnem je prišla vsa teža na njegove rame.

Težkoče, ki jih je videl Nučič že naprej, so se res pokazale takoj v prvem začetku gledališke sezone. Bilo je treba nakazati plače igralcem, a mesečna blagajna ni izkazovala dovolj dohodkov. Obiskovalci gledališča so napolnili prostore navadno le ob vsaki premieri, dočim se že večkrat drugič ali tretjič ni več izplačalo igrati. Dohodki nekaterih večerov niso dosegli niti vsote 300 K, primanjkljaj je raste od dne do dne. Vršila so se zopet razna posvetovanja z jugoslovanskimi krogi v Mariboru, a rešitve ni bilo od nikoder.

Nekako 2. januarja 1920 se je napotil Nučič na lastne stroške v Belgrad, da po-

sreduje pri vladi v smislu takojšnje uvrstitve slovenskega mestnega gledališča v Mariboru v razpored državnih pokrajinskih gledališč. Vladni krogi so ga pri tem podpirali in mu obljubili ugodno rešitev. Posebno se je zavzel za to še znani srbski pisatelj Branislav Nučič, načelnik oddeljenja za umetnost pri ministrstvu prosvete.

Tu pa začena novo poglavje. Opažalo se je že, da ljubljanskim gledališkim krogom obstoj in napredovanje od Ljubljane neodvisnega slovenskega gledališča v Mariboru nista bila po volji. In dvignil se je ljubljanski gledališki konzorcij in poslal človeka v Belgrad, da podre ono, kar je bil storil Nučič. Izrekla se je razsodba, da slovenskega gledališča v Mariboru ni potreba in da se umetniški sploh ne more udeleževati. In ko je došla ljubljanskemu gledališkemu konzorciju vladna prošnja, da naj nakaže proti povračilu od njene strani večjo vsoto (72.000 K) kot podporo slovenskemu mestnemu gledališču v Mariboru, je bila prošnja kategorično odklonjena. Končno pa je še prišel v začetku maja t. l., t. j. v času, ko je bilo slovensko gledališče v Mariboru kakor jeziček na tehtnici, v Maribor dramaturg ljubljanskega narodnega gledališča, da v negotovosti pridobi najboljše igralce za Ljubljano.

V tem vstajanju in umiranju so prišli dnevi meseca maja in junija t. l. Napravila se je natančna bilanca za celo gledališko sezono 1919/20, ki je pokazala do 15. maja t. l. 473.207,90 K dohodkov, izdatkov pa 577.215,68 K, torej 104.007,78 K primanjkljaja, ki pa se je do konca sezone (28. jun. 1920) gotovo nekoliko povečal. Sestavil se je proračun za gledališko sezono 1920/21 (ki naj bi, iz v Mariboru še uvaževanja vrednih vzrokov, obsegala poleg drame tudi nekoliko operete in lahke opere), v okrogli vsoti 1.730.200 kron izdatkov in 600.000 K dohodkov. (Brez operete se znižajo izdatki nekako za 500.000 K.) Sklicevale so se ponovno še enkrat na sklep je bil, da naj gre general Rudolf Maister kot vplivna oseba nemudoma v Belgrad, kjer naj pouči povsem najmerodajnejše vladne in druge kroge o stanju, važnosti in neizogibni propasti slovenskega gledališča v Mariboru, če se temu izdatno ne odpomore. Predno pa se je vse to zgodilo, se je razpeljaval gledališče kakor godni tiči iz gnezda. Ravnatelj Hinko Nučič je po neuspešni borbi za obstanek gledališča končno poskrbel tudi sam za svoj nadaljni čas in podpisal pogodbo, da gre kot režiser in igralec v Zagreb. Enako so tudi drugi igralci poskrbeli vsak zase. S tem bi bila usoda slovenskega gledališča v Mariboru zaenkrat dovršena.

Prišla pa je vest, da dospe 12. in 13. junija t. l. v Maribor odposlanec ministrstva prosvete, intendant belgrajskega gledališča, profesor Milan Groll. V soboto 12. junija je bila ravno repriza Vojnovičeve »Smrt majke Jugovića« in ti je Groll prisostvoval in izrekel vsemu osebju priznanje za njegovo umetniško stremljenje. One dni se je vršila večja gledališka anketa, ki naj bi odločila končnoveljavno usodo gledališča. Sklepi so bili sledeči: Slovensko gledališče v Mariboru ne sme prenehati z delovanjem na noben način. Da se poplača primanjkljaj sezone 1919-20, poskrbe mariborska mestna občina, nekateri bogatejši zasebniki, plače igralcem za julij pa prevzame intendant Groll na račun belgrajskega gledališča. Vlada v Belgradu da gledališču naprej zadostno podporo, razvidno iz proračuna, in sprejme gledališče v razpored pokrajinskih državnih gledališč. Ker pa bi bilo gledališče vsled odhoda H. Nučiča brez večšega ravnatelja, so ga prosili, naj umakne svojo pogodbo z Zagrebom in ostane še nadalje v Mariboru. In Nučič je moral izvojevati tretjo gledališko borbo. Prosil je, naj se mu dovoli po več letih neprestanega napornega dela vsaj nekoliko počitka, ker je že preveč utrujen. Izgubljala da se mu počasi glas in da je po poklicu samo igralec, ne pa da mora predstavljati ravnatelja in igralca obenem. Vendar je izrekel svoj: ostanem! Igralci, ki so že bili podpisali pogodbe na drugih gledališčih, bodo tudi ostali, nove moči pa se bodo po potrebi sprejele. S temi izglede naj bi pričelo slovensko gledališče v Mariboru po prvem letu obstanka in po neprestanem boju novo sezono razvoja in umetniške poti navzgor.

Naj navedemo še besede, ki jih je govoril intendant Milan Groll na gledališki enketi v Mariboru 13. jun. 1920, ko je izvajal med drugim nekako: »Šele takrat ste glasno zavpili, kako potrebno je slovensko gledališče v Mariboru, ko je bilo vse že v potapljanju. Ne rečem, da ni tudi pri tem skrivna vlada v Belgradu, kakor še marsikje drugje, a dolžnost je bila vs prvih, da ste zahtevali to, kar zdaj rešavamo, takoj v spočetku kakor en mož. Ni pa bilo slišati dozda, da zahtevajo Slovenci svoje gledališče v Mariboru. Taki enodušni zahtevi se bi bilo moralo nedvomno ustreči takoj. Morali bi bili to storiti predvsem vsi vaši (slovenski) po-

slanci v Belgradu, združeni brez razlike strank. Ne mislite, da govorim tu o kakšnem separatizmu, a stvar dobi najprej oni, ki jo prvi odločno zahteva. — Ob drugi priliki pa je tožil ravnatelj Hinko Nučič: »Slovensko gledališče v Mariboru hočemo imeti, a nimamo pa uvidevanja, da ga je treba podpirati in vzdržati. Kadar gre za tako važne stvari, se bi morali znati vsi obenem na okopu, da si priborimo ali ohranimo ono, kar hočemo varovati v svoji oblasti, in to ne morebiti le v slučaju slovenskega gledališča v Mariboru, temveč v vseh sličnih ali enakih zadevah. Pritožiti se moram, da naša javnost — imenuj se že kakorkoli — zdaleka ni storila svoje dolžnosti ter da zahtevi in potrebi slovenskega gledališča v Mariboru ni dala svoje zadostne podkrepitve.«

O slovenskem gledališču v Mariboru bi lahko podali še to ali ono zanimivo črto. Za danes je gotovo, da gledališče ostane, da ostane tudi g. Nučič kot ravnatelj. Vrše se tudi pogajanja z g. Skrbinkom, da pride v Maribor kot režiser; zadeva s Skrbinkom sama je že rešena, besedo ima samo dramatično društvo v Celju, če pristane na to, da se bodo vršila gostovanja mariborskega gledališča vsaj enkrat na teden v Celju. Gre tedaj za združenje mariborskega in celjskega in obenem tudi ptujskega gledališča. Mariborsko gledališče je sprejelo več novih dobrih igralcev, med temi tudi par igralcev, ki so prišli iz Trsta, kjer je gledališče za nedogleden čas uničeno. Tako obeta biti mariborsko gledališče vsega spoštovanja vredno, hram slovenske talijane umetnosti.

I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Prijave za izlet na Bled se sprejemajo še tri dni. Za ta izlet se izdajajo posebne izkaznice. Za prehrano in prenočišče na Bledu ne daje odbor nobenega zagotovila.

Posebni vlak vozi iz Ljubljane v torek ob 5. uri zjutraj. Tisto jutro vozita na Bled dva posebna vlaka, in sicer: s prvim se vozijo Čehoslovaki, z drugim Hrvati. Izkaznice se oddajajo od danes naprej (so v oni pisarni.)

Vožnja po železnicih o priliki tabora. Vozne cene so polovične. Prekinitev ni dovoljena, razven onim, ki potujejo na Bled, k sv. Križu pri Dravogradu in učitelstvu, ki gre v Ponikve na Slomškovo rojstni kraj.

Orlovski vestnik.

Vsem orliškim krožkom v vednost. Taborne izkaznice za Maribor so se poslale vsem krožkom, ki so jih naročili. Kateri krožek še ni prejel, naj to nemudoma javi.

Dijakom-Orlom! Dijaki-Orli odhajamo v Maribor iz Ljubljane že v sredo z drugimi dijaki. — Predsednik Dij. orl. okrožja.

Gibanje Čehoslovaškega Orla na Dunaju. Dunaj, 19. julija. V nedeljo dne 18. julija je priredila avstrijska župa Orla ČS. svojo običajno letno javno telovadbo. Prireditve se je vršila v dvorani restavracije Sv. Leopolda v Grinzingu ob velikanski udeležbi českega občinstva. Prireditve je otvoril prvobornik česke ljudske stranke na Dunaju dr. Kalický, ki je v kratkih, pa jedrnatih besedah razložil pomen in idejo orlovske organizacije. Nato so sledili precizno izvajani rajalni pohodi in proste vaje Orla in Orlov. Posebno pozornost so vzbudile proste vaje članic in pa orodna telovadba članic, kjer so žele ogromen aplavz. Z velikimi simpatijami so bila sprejeta drzna, a precizno izvajanja članov na orodju. Do vrhunca se je povzpela avstr. župa v svojem tehničnem zboru, ki je nad vse pričakovanje rešil svojo nalogo. Ako pomislimo, s kakimi težkočami se ima boriti Orlovska organizacija na Dunaju, je ta uspeh avstr. župe nad vse sijajen in moramo bratom Čehom iskreno čestitati in izreči naše odkrito priznanje. — Na koncu prireditve se je g. dr. Kalický zahvalil vsem sodelavcem in jih užgal še za daljše delo v prosepah orlovske organizacije. Ob tej priliki je v drugič pozdravil navzoče zastopnike Jugoslovaškega akad. Orla na Dunaju in jih iskreno vabil v svojo sredo. Zahvalil se mu je predsednik Jug. akad. Orla — Wien br. Jože Majce in navduševal zbrano občinstvo, da poseti v kar naj-

obilnejšem številu I. slov. orlovski tabor v Mariboru, da tam zopet postavimo nove smernice za naše nadaljnje skupno delo. Njegova izvajanja so bila prekinjena z ogromnim aplavzom in gromovitimi živjoklicami. — Vsem posetnikom javne telovadbe ostane ta dan med brati Čehi v nepozabnem spominu.

Dijaški vestnik.

d Pisarna S. D. Z. posluje vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne. S. D. Z. d Pisarna S. D. C. posluje vsak dan od 17. do 18. ure popoldne. S. D. C.

d Vsi dijaki, ki pridejo iz Dolenske, Gorenjske, Notranjske in iz zasedenega ozemlja, naj se takoj po prihodu v Ljubljano javijo v pisarno S. D. Z., Ljudski dom, II. nadstropje, kjer bo vsak prejel izkaznice za hrano v Mariboru za vse dni.

d Odhod v Maribor. Ob 1. uri popoldne se zberemo vsi dijaki skupno z »Dijaškim Orlom« pred Ljudskim domom, odkoder odidemo na postajo in se ob 2.15 uri odpeljemo proti Zidanemu mostu. Imeli bomo svoje vozove, ki se priključijo rednemu vlaku. Vsi morajo biti edinole v dijaških vozovih. V Zidanem mostu se priključijo naši vozovi posebnemu vlaku, ki bo pripeljal iz Zagreba hrvatske in srbske tovarise.

d Prihod v Maribor je ob 8. uri zvečer. Po sprejemu je obhod po mestu, nakar se vsakemu odkaže stanovanje, ki bo za akademike in bogoslovce v državnem učiteljsku, za srednješolce pa v gimnaziji in realki. V vsaki šolski sobi bo oskrbnik, ki ima skrbeti za to, da vlada povsod red in mir. — Vsi akademiki, bogoslovci in srednješolci bodo spali na slam, vsled česar priporočamo, da vzama vsak s seboj pelerino ali kaj drugega za odejo. Vsak naj si tudi preskrbi žlico, vilice in skodelico. Hrano bodo dobivali vsi dijaki skupno v ljudski kuhinji v Razlogovi ulici.

d Vsak dijak naj si pripravi na prvi trobojko. Brezpogojno se morajo vsi pokoravati rediteljem. Med vožnjo se bodo delili dijaški in orlovski taborniki, grami, brez katerih ne bo nihče mogel. — dijaškim zborenjem.

d Tovariši, ki bi hoteli sodelovati kot reditelji, naj se zberejo v ponedeljek ob 2. uri popoldne v sobi S. D. Z., Ljudski dom, II. nadstropje, da se natančno pomenimo. Treba jih bo kakih 20 (4 akademiki, 4 bogoslovci in 12 srednješolcev).

d Na V. Občnem zboru podružnice »Slov. Dij. Zvezec« za Ljubljano in okolico, ki se je vršil včeraj v soboto ob navzočnosti mnogih visokošolcev, bogoslovcev in srednješolcev v Ljudskem domu v Ljubljani, je bil izvoljen sledeči odbor za bodoče poslovno leto: abit. Lojze Čampa, predsednik; stud. theol. Ed. Vračko, podpredsednik; stud. iur. Franjo Mejač, tajnik; stud. theol. Drago Matkovič, blagajnik; abit. Marjan Marolt, knjižničar; stud. phil. Ljubo Zupan in stud. theol. Stanko Repnik, revizorja.

d »Zora«. Vsled raznih tehničnih in drugih zaprek izide 9.—10. štev. »Zore« šele po taboru v Mariboru.

Turistika in sport.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija v Ljubljani priredi v nedeljo, 1. avgusta veliko propagandno dirko iz Ljubljane v Velikovec za prvenstvo Koroške. Dirke se bodo udeležili poleg domačih vsi jugoslovanski kolesarski klubi. — Zaeno bo v Velikovec zlet kolesarjev iz Slovenije in Hrvatske. Vsa prireditve ima predvsem propagandni značaj, vrši se tik pred plebiscitom in obsegala naj bi čim večji del Koroške, kar je ravno s kolesom in motociklom lahko mogoče. Odhod izletnikov bode v dveh skupinah, in sicer prva, ki gre v soboto z vlakom do Kranja, od tam pa po lepi Kokrski dolini čez Jezersko. Drugi del pa v nedeljo zjutraj ob 4. uri tudi čez Jezersko. Izletniki iz Spodnje Štajerske se peljejo: I. del do koroške meje z vlakom, od tam s kolesom; II. del pa iz Maribora in Celja s kolesom. Spotoma se jim pridružijo deželani. Sestanek vseh je v Velikovec v Narodnem domu. Ob pol 12. je korzo po mestu, popoldne pa skupni izlet na Klopinsko jezero. Vsakdo, ki vozi kolo ali motocikel, naj se zanesljivo udeleži zleta in povsem prosto pridruži izletnikom. Z lepoto koroške pokrajine bo imel najkrajši užitek, zabava bo pro-

sta, a prisrčna. Svoja kolesa naj si vsak okraši z malimi narodnimi zastavicami. — Agitirajte vsi, da nas bo častno število zastopanih na Koroškem! (k)

Dirkači kolesarji, ki se mislijo udeležiti cestne dirke Ljubljana—Velikovec za prvenstvo koroške Slovenije, naj se do 27. t. m. javijo klubu, ker se z istim dnem zaključijo prijave. — Natančna navodila se bodo zvedela na sestanku dirkačev v četrtek dne 29. t. m. ob pol 8. uri v klubovi sobi restavracije Novi svet. (K)

Grazer Ameteure-Ilirija. Danes ob 19. uri revaš tekma med omenjenima kluboma, nakar se slavno občinstvo opozarja. Vstopnina običajna. Ob vsakem vremenu.

Sodišče in policija.

s Sirov nastop proti katehetu. Franc Zidar iz Tihobaja je prišel 21. februarja t. l. v šolo pri Sv. Križu, kjer je njegov sin moral ostati za kazen v šoli čez uro. Zidar je poklical fanta iz šole in rekel učencem: »Le povejte f...«, če bo še enkrat mojega fanta zapel, ga bom v... bacnil! Nato je srečal učiteljico Olgo Zajc, kateri je rekel: »Ta hudičev osel je zapel, če ga bo še, ga bom enkrat v... bacnil!« — Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Zidarja na 2 dni strogega zapor.

s Naberačeni drobiž je zagnal berač Franc Finc v obraz policijskemu stražniku, ki ga je aretiral, ker je pijan razgrajal po mestnem in po starem trgu. Fincu so prisodili na policijskem ravnateljstvu 14 dni zapor.

s Ukradeni Američan. Franc Novak je spravljal v hotelu pri Slonu kovček in površnik, vreden 7500 K. Ko je šel Novak v mesto po opravkih, sta mu pa bila kovček in površnik ukradena.

s Kolo znamke »Adler«. Črno pleskano, vredno 3000 kron, je bilo ukradeno uradniku Gospodarske zveze g. Matku Korencanu.

s Ker si je pridobil ukradeno kožo, je bil obsojen Završnik Jožef iz Pulferce pri Škofji Loki na 6 tednov težke ječe.

s Mica Kovačeva, pila, nič plačala. Dne 16. t. m. se je pripeljal v Ljubljano približno 26—28 let star možki, srednje postave, okroglega obraza, popolnoma obrit in zelo zgovoren. Prišel je v Ljubljano in naznanil policiji, da mu je bila ukradena med vožnjo v Ljubljano prtljaga. Nato se je nastanil v hotelu pri Slonu pod imenom Niko Aleksič, veletrgovec v Belgradu. Pri Slonu je stanoval od 16. do 23. t. m. V hotelu Union je bila ukradena 22. t. m. trgovcu Rihardu Lafaireju 2000 kron vredna ura, katero je pozneje prodajal Aleksič okoli. Predstavil se je v Ljubljani tudi več zelo uglednim rodbinam, katere je prosil za podporo. Gospej Goljjevi je rekel, da ga je poslala gospa dr. Tavčarjeva k njej; med tem ko je šla gospa po denar, je pa ukradel uro. Pri Slonu je opeharil portirja in natakarka za večje vsote denarja, nato je pa izginil iz Ljubljane, ker so mu postala tla prevročja.

s Ker smo te-le fante enkrat milostno sodili, so pa šli čez en teden zopet krast! je rekel nadsvetnik Vedernjak, ko se je pričela razprava pred ljubljansko deželno sodnijo proti Ivanu Kokalju, Alojziju Kokalju, Matevžu Rusu in Albinu Taborju, ker so 2. aprila t. l. v Zagorju ukradli purana, dve kokoši in enega petelina. Do polnoči so v raznih gostilnah spili do 10 l vina, nato sta pa Tabor in Alojzij Kokalji zlezla v farovski hlev, kjer so pokradli 1 purana, 2 kokoši in 1 petelina, katere so še tisto noč kuhali, kar je pa še ostalo, so skrili v neki vodnjak. Alojzij Kokalji je pa nekaj dni pozneje pošteno pretepel Leopoldino Razboršek iz Toplic. Župnik je bil oškodovan za 810 K. V družbi navedenih fantov je bil tudi Anton Tavfer, ki pa je zdaj vojak nekje v Srbiji. Sodišče je prisodilo Ivanu Kokalju 8, Alojziju Kokalju 8, Matevžu Rusu 6 in Albinu Taborju 7 mesecev težke ječe.

s Neprijetnost na Starem trgu. Dne 20. t. m. je barval na Starem trgu št. 14 kleparski mojster J. R. zlebove. Ker ni zaprl hodnika, kakor je to predpisano, je kapljala barva na cesto in je onesnažila več pasantom obleke.

s Brezbržni lastniki psov. Lastniki ljubljanskih psov se na razglašeni postretni pasji kontumac le malo ozirajo, vsled česar je bilo v treh dneh naznanjenih 10 lastnikov psov, kateri so se brez nagobčnika sprehajali po mestu. Razglasu

mestnega magistrata o pasjem kontumacu se niso pokorili psi gg. Karla Čeča, Ivana Ogrina, Andreja Marčana, Adalberta Finžgarja, Franciške Ocvirka, Franciške Železnika, Jožefa Skaliča, Josipa Verbiča in Franca Kramerja; tudi pes gospoda župana dr. Tavčarja se ni pokoril pasjemu kontumacu.

Gospodarstvo.

g V gopsodinjaki tečaj za ljudske učilice v Marijanišču, ki traja od 19. julija do 22. avgusta, so bile sprejete sledeče gg. učiteljice: Anačič Josipina, Dragatuš; Kratnar Marija, Kamnik; Rogl Slavka, Boštanj; Venzajc Slavica, Ljubljana; Štrumbelj Pavla, Gor. Sušice; Dokler Marija, Trbovlje; Voda; Brišnik Ana, Orlov; V. Vransko; Klun Nežika, Kuželj ob Kolpi; Nadler Nežika, Ribnica; Sušnik Franja, Iška vas; Divjak Marija, Dob; Bukovec Ljudmila, Črnomelj; Vardjan Amalija, Metlika; Pirkovič Roza, Kostanjevica; Šeme Helena, Polica; S. Ignacija Kerin, Šmihel p. Novo mesto.

g Kmetijskega tečaja na Grmu, ki traja od 19. julija do 15. avgusta, se udeležujejo sledeči gg. učitelji: Kosin Miroslav, nadučitelj, Igavas pri Cerknici; Barle Konrad, nadučitelj, Metlika; Mikolič Ludovik, učitelj, Črnomelj; Peterlin Alojzij, nadučitelj, Kočevje; Rostohar Karel, nadučitelj, Cerklje; Grčar Tit, nadučitelj, Trzin; Jevnikar Lovro, nadučitelj, Št. Vid pri Zatičju; Klanšek Vinko, nadučitelj, Trebelno; Dermelj Mirko, nadučitelj, Višnjagora; Slapšak Julij, nadučitelj, Moste pri Ljubljani; Primožič Ivan, nadučitelj, Mekinje pri Kamniku, Rupret Vinko, učitelj, Zalog pri Ljubljani; Kočevar Franc, nadučitelj, Birčna vas; Koželj Ludovik, nadučitelj, Št. Peter pri Novem mestu; Degnal Ciril, nadučitelj, Dvor, p. Straža; Koželj Alojzij, učitelj, Bled.

g Borzna poročila. LDU Curih, 23. julija. (ČTU) Devize: Berlin 13.50, Holandija 199.25, Newyork 578, London 21.99, Pariz 44, Milan 31, Bruselj 48.25, Kodanj 94.50, Stockholm 125, Kristijanija 95, Madrid 91, Buenos Aires 225, Praga 12, Belgrad 30, Zagreb 7.50, Varšava 3.30, Dunaj 3.60, avstrijske žigosane krone 3.60. — Dunaj, 23. julija. (ČTU) Devize: Amsterdam 5600, Berlin 443.50, Curih 2750, Kristijanija 2600, Kodanj 2550, Stockholm 3400. — Valute: nemške marke 439.50, levi 440, levi 310, švicarske franki 2725, francoski franki 1225, italijanske lire 925, angleški funti 595, dolarji 160, carski rublji 290. V prostem prometu: Zagreb 246—270, Budimpešta plačila v žigostanih kronah 100—112, mažarske žigosane krone 100—112, Praga 371—391, Varšava in Krakov v poljskih markah 88—100, češkoslovaške krone 5000 aki 374—394, manjši bankovci 373—395, novi dinarji 985—1035. — Praga, 23. julija. (ČTU) Devize: Belgrad 275, Zagreb 68.50, Dunaj 25.87. — Valute: Jugoslovanski dinarji 273, avstrijske krone 24.87.

Aprovizacija.

a Prodaja petroleja. Ljubljanski trgovci, ki so dobili petrolej od mestne aprovizacije, ga naj prodajajo ljubljanskim strankam brez izkaznic. Trgovci, ki ki bi se hoteli prevzeti petrolej, naj se zgledajo na magistratu.

LISTNICA REDNIŠTVA.

Naredniku. Popolnoma razumemo poslani Vaš poziv, a ga ne moremo priobčiti. Prvič, bi to nič ne pomagalo, in drugič, bi utegnili izzvati za državo usodne posledice. Obrnite se na pristojnejše mesto, ne na javnost! — G. J.—u v Karlovcu. Rokopisa ne bomo priobčili in ne vračali. Blagovolite ohraniti svoje grožnje zase in storite, kar »veste, da Vam je potem storiti«.

Pozor pred nakupom! Kolo skoro novo, črno pleskano, z znamko »Adler«, tvrde A. Gorec, Ljubljana, na spodnji štangi, kolesna oboda z rudeče ob straneh, z rumenkastim pasom pobarvana, z votlo rožasto izrezano ploščo, skoro vodoravna balanca in črni blatniki je bilo okradeno iz veže Bavarskega dvora, Dunajska c. dne 23. julija med 4. in 6. uro popoldan. Kder bi kaj vedel, naj blagovoli sporočiti isto tam, kjer dobi tudi dobro nagrado.

Izveleček iz voznega reda.

Odhod iz Ljubljane:									
proti Jeseniam	5:17	6:38	11:50	18:51					
» Kamnik	8:—	14:—	19:03	18:10					
» Novogamest — Kočevje	7:58	14:32	19:—	—					
» Zidanemu mostu	4:15	4:56	10:41	11:29	14:15	17:55	20:21		
» Logatec	6:53	11:30	14:50	17:47	17:59				
» Vrhnika	7:23	13:18	19:20						
Prihod v Ljubljano:									
» Jesenja	7:10	10:28	21:—	38:22					
» Kamnik	6:50	7:45	18:12	17:21	22:03				
» Novogamest — Kočevje	6:51	18:21	30:44						
» Zidanega mosta	6:57	7:38	10:15	14:51	17:27	21:53	0:43		
» Logatec	10:49	7:30	15:34	4:44	19:33				
» Vrhnika	6:40	10:36	17:43						

Debelo tiskane številke pomenijo brzovlak; *) vozi samo ob ned. in prazn.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza-fluidi 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. — Zagarjski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice spravijo v red 6 škatlic 18 K. — Omot in poština posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134, Hrvatska.

Sprejme se starejša kuharica, ki se razume tudi na gospodinjstvo. Nekoliko vajene v trgovini imajo prednost. — Naslov: Martin Plut, trgovec, Črnomelj, Belokrajina. 2735

Družabnica (vdova po uradniku ali častniku) se išče za takojšen nastop za priletno samostojno gospodinjstvo v Ljubljani. Plača po dogovoru. Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod št. 2995.

Lepo posesivo, štiri orale zemlje, no, va biša, vinograd, njiva, sadni vrt in gozd 20 minut od kolodvora, v bližini rudokopa, se takoj prodaja. Kje pove Ivan Drofenik, gostilna v Poljčanah. 2995

Knjigovodja

z večletnim službovanjem se sprejme takoj. Ponudbe pod »Knjigovodja 2986« na upravnistvo »Slovenca«.

Naročate in širite »Slovenca«!

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA

»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabietz Franjo, Miklošičeva c. 6.

JAVNA SKLADIŠČA

»Balkan«, L. Ljublj., javno skladišče,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE

Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE

Knjigovoznica K. T. D., Kopit. ul. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.
Sax Ivan, Stari trg 8.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MANUFAKTURNE TRGOVINE

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI

Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNE TRGOVINE

Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.

PREVOZNO PODJETJE

Erman Štefan, Št. Vid n. Ljublj.

TRGOVINE S PAPIRJEM

»Uranus«, Mestni trg 11.

RESTAVRACIJE

»Perles«, Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO

Žuran Martin, Mestni trg 12.

STAVBENA PODJETJA

Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

SPEDIJSKA PODJETJA

»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZ. IN POLJED. STROJI

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«
Valvazorjev trg št. 7.
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)

UGLAŠEVANJE IN POPRAV. LJANJE GLASOVIRJEV.

Povše Feliks, Tržaška cesta 45.

ZALOGA POHISTVA.

Fajdiga Filip, Ljubljana.

Prispevalje za sklad S. L. S.

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob priliki nenadomestljive izgube našega ljubljanskega

Ivana

dijaka VI. razr. realne gimn. izrekamo tem potom najpriščnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni č. g. jezuitu p. Ramsaku za mnogoštevilne obiske in tolažila v dnevnih boleznih, č. duhovščini, g. tovarišem srednješolske organizacije in bratom »Dijaškega Orla« za številno spremstvo na poslednji poti, osobito še za ganljiv, v srce segajoč nagrobni govor, bratom zastopnikom Orlovske zveze, št. peterškemu in moščanskemu Orlu, slednjim vsem ostalim spremljevalcem pri mrtvaškem sprevedu.

Ljubljana, 25. julija 1920.

Rodbina Černičeva.

Dr. Ivan Eržen

zobozdravnik v Kranju, Glavni trg (polog Jadranske banke) ne ordinira zaradi odsotnosti od 26. julija do 2. avgusta 1920.

Prodajalca se sprejme za trgovino z mešanim blagom na deželi, Ponudbe na Fran Juvan, valjčni mlin, Srednje Gameljne, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 2999

M. Kuštrin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 20.

Telefon št. 470.

priloga Avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljava, elektrotehnični material po najnižjih cenah.

ANA TEKSTILNA TOVARNA

družba z o. z.

Zgoše 27, p. Begunje, Slovenija

začne v kratkem z izdelovanjem nogavic, volnenih jopičev, svitrov in različnih drugih pletenin iz bombaža in volne.

Sprejema naročila za jesensko in zimsko sezijo.

Kupuje vsako množino domače in inozemske oprane ovčje volne.

Zlatorog milo

Je najboljša in najcenejša, dobi se povsod.

Izdeluje kristalno sodo, sveče in toaletno milo.

Prva mariborska tovarna mila v Mariboru.

Čokolade

švicarke deset vrst, italijanske dve vrsti, ameriške in francoske, v raznih količinah, sortirano in posamič razpošilja od 8 kg više po pošti in železnici

JULIO MEINL d. d.

Zagreb.

Ljubljana.

Maribor.

Oskrbnik! Absolvent vinarske in sadjarske šole, 36 let, išče primerne službe. Naslov leži v upravi tega lista pod št. 2987.

Wanderer motorno kolo 3 konjske sile, v najlepšem redu, s pnevmatikami se prodaja pri tvrdki Karl Černik & Komp., Ljubljana, Dunajska cesta št. 12. 2988

Posestvo na Dolenjskem, s poslopji, silo ob Krki, mlinom, žago, električno razsvetljavo, skladiščem za les in zemljišči ter gozdi, pripravno za večje industrijsko podjetje, se vsled smrti lastnika prodaja. Naslov pove uprava lista pod št. 2952.

Gosfilno

s primernimi zraven spadajočimi stanovanjskimi prostori, v Ljubljani ali najbližnji okolici, vzamem za več let v najem. Eventuelno bi kupil manjšo hišo, v kateri se nahaja vpeljana gosfilna. Ponudbe pod »M. J. 1920« na upravnistvo »Slovenca«. 2961

Praktikant

se sprejme v med. drogerijo. Ponudbe s sliko naj se pošljejo pod »Praktikant 300« na upravnistvo »Slovenca«. 2969

Obvestilo.

Čenjenim odjemalcem uljudno naznanjam, da ostane trgovina vsled počitnic oboja od 20. jul. do 3. avg. zaprta. F. Čuden Sin nasproti gl. pošte v Ljubljani.

Cementne cevi za vodnjake 1 m svetlobe, zarezana strešna opeka, grobni oklepi, stebre za vrtno ograjo in za kozolce, stopnice in vratna podboja iz umetnega kamna nudi po najnižjih cenah F. Banda & drug, Karlovska cesta št. 8 v Ljubljani. Člani kmetovalskih zadrug popust.

Cvetlična semena za jesensko setev kakor cinerarije, nageljčki, levkoje, primule, mačke itd. v lepi izbiri, jamčeno zanesljiva, se dobe pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 2954

Apnenica zidana se da v najem ali se tudi prodaja. Ravno tam je tudi 200 komadov samotne opeke na prodaj. — Kje pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2929.

Koruza

za krmo K 300- za 100 kg

se dobi dokler prosta pri tvrdki Jos. Zidar, Ljubljana.

Mavec (gips)

Alabaster, model, štukatur oddaja v vsaki množini

F. & A. UHER v Ljubljani. Brzjavi: Uherped. Telefon 117.

L. MIKUS Ljubljana, Mestni trg št. 15
priloga svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
točno in solidno.

Kupijo se

3 močni volčji psi-čuvaji. Ponudbe z navedbo cene je pošiljati na upravo tega lista pod št. 2978.

PRIRODNI**malinov sirup**

z rafinadnim sladkorjem okuhan, se dobi po najnižji dnevni ceni v poljubni množini. Nadalje se dobe tudi ekstrakti za umetne soke itd.

Srečko Potnik, Metelkova ulica

LJUBLJANA

(poprej zaloga Mengiške pive).

Stampilje Ustanovljeno 1903.
Iz kavčuka in kovin

Katalog franko

Pečati
Šablone
Klišeji za tisk
Vzvodne tiskalnice
Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Sprejme se več raznašalcev in kolporterjev.

Čokolado

10 vrst švicarske, 2 vrsti laške, ameriške in francoske v različnih velikostih sortirano in posamezno razpošilja počenši od 8 kilogramov in več po pošti in železnici

Julio Meinl d. d., Ljubljana.

Pozor!

K. WORSCHKE - MARIBOR

Gospodska ulica št. 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Priporoča svojo bogato zalogo po jako znižanih cenah.

Les

žagan, tesan, okrogel, smrekov, jelkov, borov, hrastov, janski les od m 2.50 dolgosti naprej kakor skorje, krajnike in drva kupuje po najvišji dnevni ceni

lesna trgovina

FR. PAJMAN, CELJE.

Julio Meinl d. d.

v Jugoslavansko delniško družbo preosnovano podjetje naznanja cenjenemu občinstvu zopetno

otvoritev

Ljubljanske podružnice na Aleksandrovi cesti št. 1

v hiši Jadranske banke. Naše prejšnje cenjene odjemalce prosimo za nadaljno naklonjenost in se priporočamo za nadaljnji obisk

Ljubljana

J. Meinl d. d.

Prvovrstne

šivalne stroje

ter

kolesa, plašče, cevi

priporoča

IGN. VOK, LJUBLJANA

Sodna ulica 7.